

R A P O R T
O STANIE GMINY GRABÓW NAD PILICĄ
ZA ROK 2019

WÓJT GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

ul. K. Pułaskiego 51
26-902 Grabów nad Pilicą
woj. mazowieckie
pow. kozienicki

tel.(048) 662-70-14
fax: (048) 662-70-52
www.grabow.pl
e-mail: grabow@grabow.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Położenie i powierzchnia.....	5
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne.....	6
1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym	7
1.4. Sołectwa	7
1.5. Ludność i dynamika zmian.....	8
1.6. Rolnictwo.....	10
1.7. Podmioty gospodarcze	1
1.8. Struktura bezrobocia	14
1.9. Komunikacja i drogi.....	15
2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE	16
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą	16
2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych	19
2.3. Środki zewnętrzne	24
3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	26
3.1. Informacja o prawie własności	26
3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego	27
4. OCHRONA ZDROWIA.....	28
5. POMOC SPOŁECZNA	30
5.1. Podstawowa działalność	30
5.2. Realizacja programów	37
5.3. Realizacja programów profilaktycznych	41
6. GOSPODARKA KOMUNALNA	47
6.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	43
6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków.....	44
6.3. Nadzór i kontrola na jakością świadczonych usług	45
6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	46
7. OŚWIATA I WYCHOWANIE	49
7.1. Baza lokalowa i stan organizacji	49
7.2. Opieka przedszkolna	52
7.3. Kadra	52
7.4. Wynagrodzenia nauczycieli.....	54
7.5. Dowóz uczniów do szkół.....	55
7.6. Stypendia szkolne	55
7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników	56
7.8. Poziom nauczania	57

7.9. Analiza stanu oświaty	60
8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	61
8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego	61
8.2. Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego	62
8.3. Formy ochrony przyrody	64
9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	68
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	69
10.1. Ochrona przeciwpożarowa	69
10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Grabów nad Pilicą.....	72
11. KULTURA, SPORT I REKREACJA	73
11.1. Działalność kulturalna	73
11.2. Rekreacja	75
11.3. Sport	76
11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe	76
12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRAÓW NAD PILICĄ.....	78
PODSUMOWANIE.....	84

WSTĘP

Raport o stanie Gminy Grabów nad Pilicą opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i uchwały nr 32.211.2018 Rady Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 31 października 2018 roku. a także ustawą z dnia 14 maja 2020r o zmianie niektórych ustaw w zakresie osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Grabów nad Pilicą w roku poprzednim i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii realizowanych przez Gminę Grabów nad Pilicą i jej jednostki organizacyjne gminy a także sposobu wykonania uchwał podjętych przez Radę Gminy Grabów nad Pilica.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Grabów nad Pilicą. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania Gminy w roku 2019.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności Gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Urząd Statystyczny w Warszawie.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Grabów nad Pilicą do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

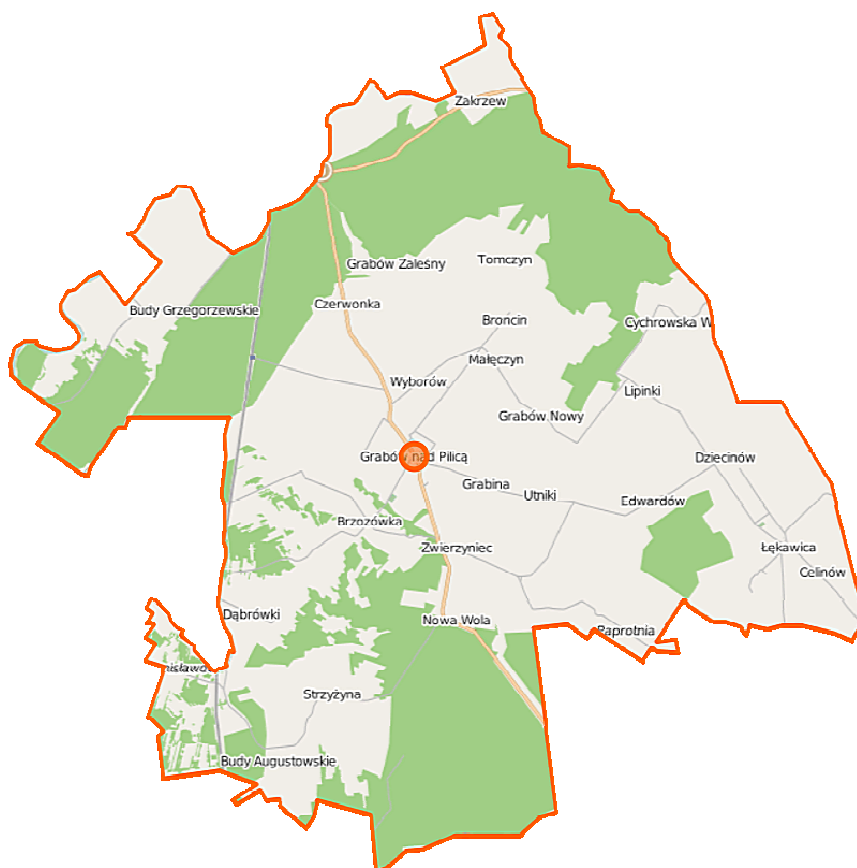
1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Położenie i powierzchnia

Gmina Grabów nad Pilicą utworzona z dniem 1 stycznia 1973 roku uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach położona jest w północnej części Puszczy Kozienickiej i Puszczy Stromieckiej w dolinie rzeki Pilicy. Powierzchnia gminy wynosi ponad 12 tyś. ha na co składają się grunty rolne, lasy i grunty leśne, grunty pod wodami - przede wszystkim wody rzeki Pilicy stanowiące granicę gminy, stawy i rowy melioracyjne, tereny zabudowane, tereny komunikacyjne i nieużytki.

Walory położenia to przede wszystkim dostępność komunikacyjna gminy i bliskość do aglomeracji warszawskiej (ok. 60 km) i miasta Radomia (ok. 45 km). Dostępność komunikacyjna uwarunkowana jest położeniem gminy w zasięgu bezpośredniej obsługi linią kolejową Radom-Warszawa. Połączenia drogowe to sieć dróg wojewódzkich i powiatowych z pośrednią obsługą poprzez drogę krajową nr 79 Warszawa-Kozienice-Sandomierz przechodzącą w pobliżu wschodnich granic gminy.

Atrakcyjność przyrodnicza i krajobrazowa oraz dostępność komunikacyjna stwarza korzystne warunki rozwoju turystyki i rekreacji. Szacuje się, że blisko 1000 działek zostało wydzielonych na cele letniskowe. Letnicy przybywający głównie z Warszawy preferują miejscowości położone blisko rzeki tj. Kępa Niemojewska, Zakrzew i Tomczyn.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Siedzibą gminy jest miejscowość Grabów nad Pilicą.

Rada Gminy Grabów nad Pilicą liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Grabów nad Pilicą kadencji 2018-2023 działały stałe komisje:

Komisja Statutowa

Zakres działania i kompetencji Komisji Statutowej obejmuje analizę tekstu statutu gminy, przygotowanie propozycji nowego statutu, opiniowanie projektu uchwały Rady Gminy w przedmiocie przyjęcia nowego statutu gminy

Komisja Rewizyjna

Zakres działania Komisji Rewizyjnej obejmuje m.in. opiniowanie wykonania budżetu gminy, występowanie z wnioskiem do Rady Gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi, a także wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę w zakresie kontroli.

Komisja Rozwoju Gospodarczego, Finansów i Planowania

Zakres działania Komisji Rozwoju Gospodarczego i Planowania obejmuje: tworzenie programów gospodarczych i ich realizacja, politykę finansową, kształtowanie dochodów i wydatków budżetowych gminy, kształtowanie podatków i opłat lokalnych, gospodarkę komunalną i mieszkaniową, wspieranie przedsiębiorczości.

Komisja Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego

Zakres działania Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego obejmuje: edukację szkolno-przedszkolną; politykę i pomoc społeczną, ochronę dziedzictwa narodowego, sport, rekreację i turystykę, partnerstwo międzygminne, bezpieczeństwo publiczne, profilaktykę i ochronę zdrowia, promocję gminy.

Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego

Zakres działania Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego obejmuje: gospodarkę gruntami, łowiectwo i gospodarkę leśną, zaopatrzenie w wodę, ochronę środowiska naturalnego, kanalizację sanitarną, gospodarkę odpadami komunalnymi, gospodarkę przestrzenną gminy, utrzymanie porządku i czystości w sołectwach, obronę cywilną, ochronę przeciwpożarową, gospodarkę wodną, utrzymanie dróg gminnych.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli. Ogółem Komisja Petycji Skarg i Wniosków odbyła 2 posiedzenia. W tym rozpatrzyła 1 skargę na działania Wójta i uznała ją jako bezzasadną.

Stałe komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Grabów nad Pilicą. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Grabów nad Pilicą, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2019 r. strategiczne dla gminy decyzje.

1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym

- *Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą*
- *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą*
- *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grabowie nad Pilicą*
- *Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą*
- *Szkoła Podstawowa w Augustowie*

Pracownicy Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, aby na zajmowanych stanowiskach wykonywać powierzone zadania profesjonalnie, sumiennie, sprawnie i bezstronnie, a przy ich wykonywaniu przestrzegać obowiązującego prawa. Podnoszenie kwalifikacji odbywa się poprzez: odbycie służby przygotowawczej, udział w szkoleniach zewnętrznych oraz samokształcenie. Doskonalenie metod i techniki pracy, podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników jest niezbędne w celu wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług. Na dzień 31.12.2019 roku wszyscy pracownicy administracji posiadali wykształcenie wyższe, ponadto odbyło 35 szkoleń.

1.4. Sołectwa

Grabów nad Pilicą, będący siedzibą władz samorządowych, jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym i mieszkaniowym. Położony jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

Sołectwa są jednostkami pomocniczymi gminy, w skład 26 sołectw wchodzi 27 miejscowości:

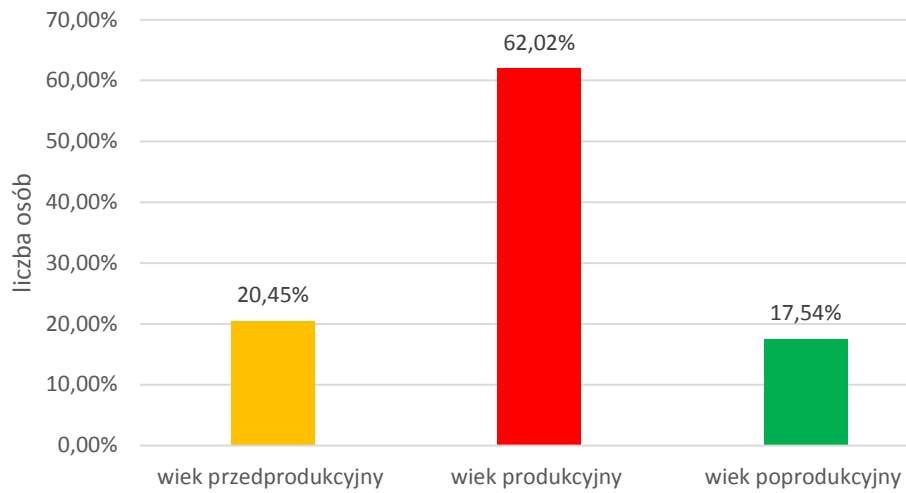
SOŁECTWO	Powierzchnia w ha	Liczba ludności
AUGUSTÓW	404,96	525
BUDY AUGUSTOWSKIE	366,98	113
BRONCIN	263,08	43
BRZOZÓWKA	755,65	183
CELINÓW	226,38	82
CYCHROWSKA WOLA	306,56	143
CZERWONKA sołectwo	301,87	133
- CZERWONKA wieś	172,54	91
- GRABÓW ZALEŚNY wieś	129,33	42
DĄBRÓWKI	259,30	69
DZIECINÓW	200,56	73
EDWARDÓW	182,11	64
GRABINA	188,17	127
GRABÓW NAD PILICĄ	4 398,76	716
GRABÓW NOWY	381,76	147
GRABOWSKA WOLA	258,69	124
KĘPA NIEMOJEWSKA	542,06	137
KOZIOŁEK	159,68	72
LIPINKI	267,45	92
ŁĘKAWICA	539,77	204
NOWA WOLA	211,88	150
PAPROTNIA	215,72	56
STRZYŻYNA	309,79	108
TOMCZYN	216,08	58
UTNIKI	105,45	71
WYBORÓW	300,46	180
ZAKRZEW	525,73	122
ZWIERZYNIC	147,25	75

1.5. Ludność i dynamika zmian

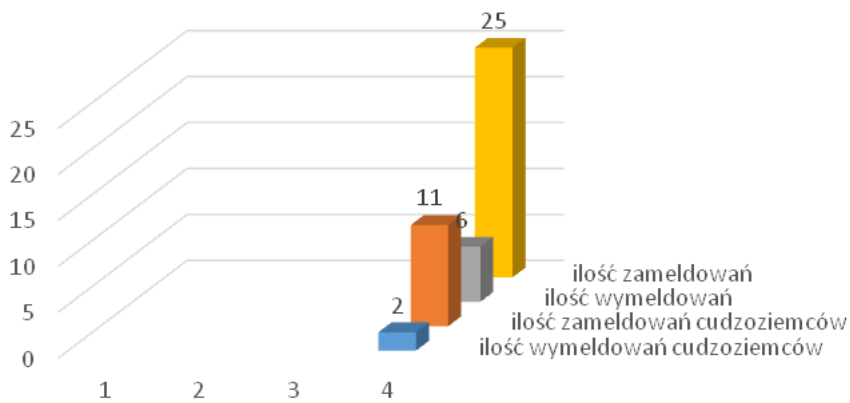
W okresie od początku do końca 2019 r. liczba mieszkańców gminy zmalała o 14 osób i wynosiła 3864 osób, w tym 1881 kobiet i 1983 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych na dzień 31 grudnia 2019r.:

- liczba mieszanek w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 369 osób, a liczba mieszkańców 411 osób;
- liczba mieszanek w wieku produkcyjnym wynosiła 1049 osób, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła 1340 osób;
- liczba mieszanek w wieku poprodukcyjnym wynosiła 463 osób, a liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynosiła 232 osób.

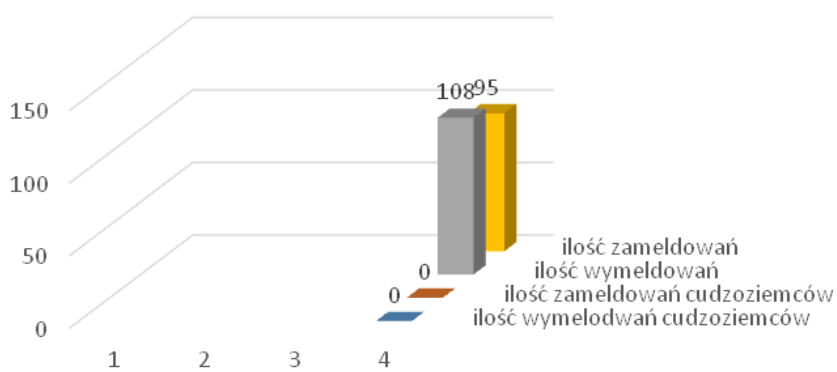
Liczba mieszkańców gminy w ujęciu procentowym

Zameldowania na pobyt czasowy w 2019 roku

Zameldowania na pobyt stały w 2019 roku

W 2019 r. narodziło się w gminie 38 dzieci , w tym 21 dziewczynek i 17 chłopców, a zmarło 47 osoby. Wobec tego odnotowano ujemny przyrost naturalny w 2019 r. - 9 osób. Małżeństw na terenie gminy zawarto 11 par w tym zawartych w Urzędzie Stanu Cywilnego było 6.

Najwięcej mieszkańców ubyło z miejscowości Augustów (7) oraz z Grabowa nad Pilicą (7), a także z Celinowa (4), Cychrowskiej Woli (4), natomiast najwięcej mieszkańców przybyło w miejscowości Grabina (4), Zakrzew (3), Wyborów (3) niewielkie przyrosty odnotowano w miejscowości, Tomczyn (2), Lipinki (2), Strzyżyna(1). Jest to spowodowane ruchami naturalnymi czyli ilością zgonów i urodzeń oraz migracjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi.

PRZYROST NATURALNY W OKRESIE 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia	48	49	39	44	36	38
Zgodny	62	39	44	47	42	47

ZAWARCIE MAŁŻEŃSTW W OKRESIE 2014-2019

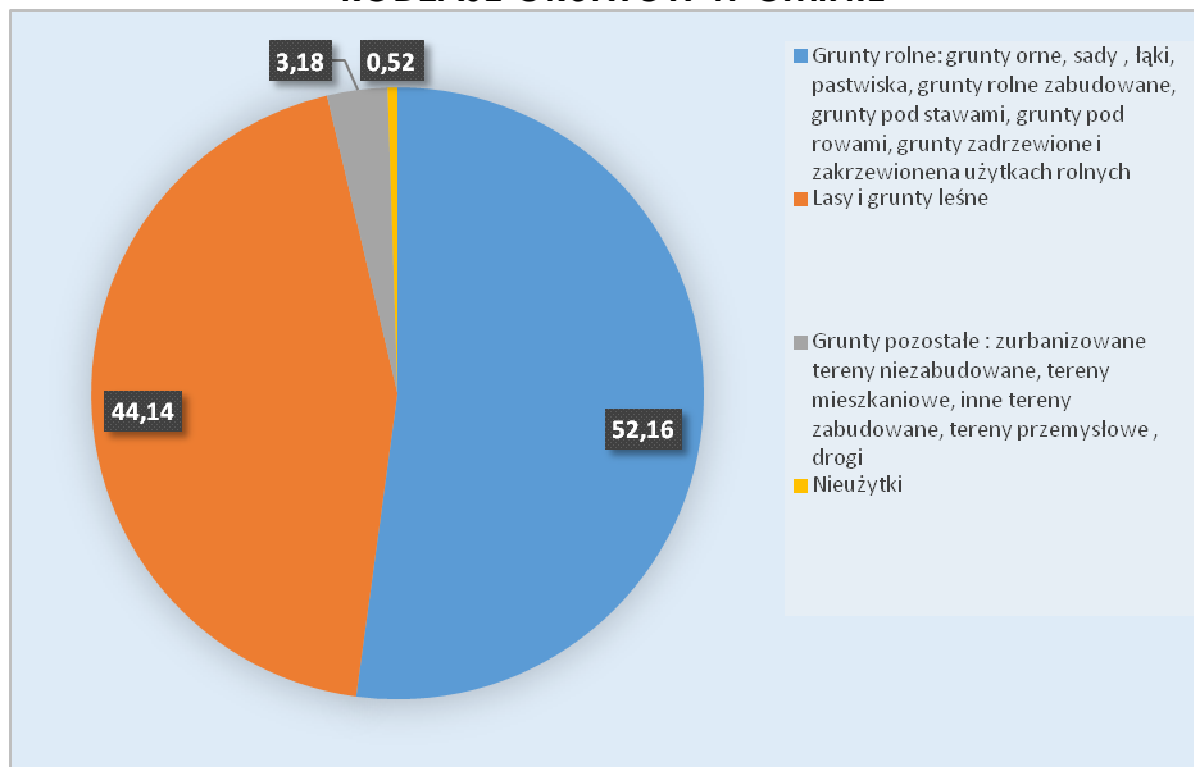
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba małżeństw	17	22	21	15	17	11
w tym udzielonych USC	4	8	9	5	3	6

1.6. Rolnictwo

Powierzchnia gruntów gminy Grabów nad Pilicą wynosi 12 472 ha (w tym gruntów opodatkowanych 12 036,15 ha), z czego grunty rolne stanowią 52,16 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne stanowią 44,14 %, grunty pozostałe 3,18 % a nieużytki 0,52 % .

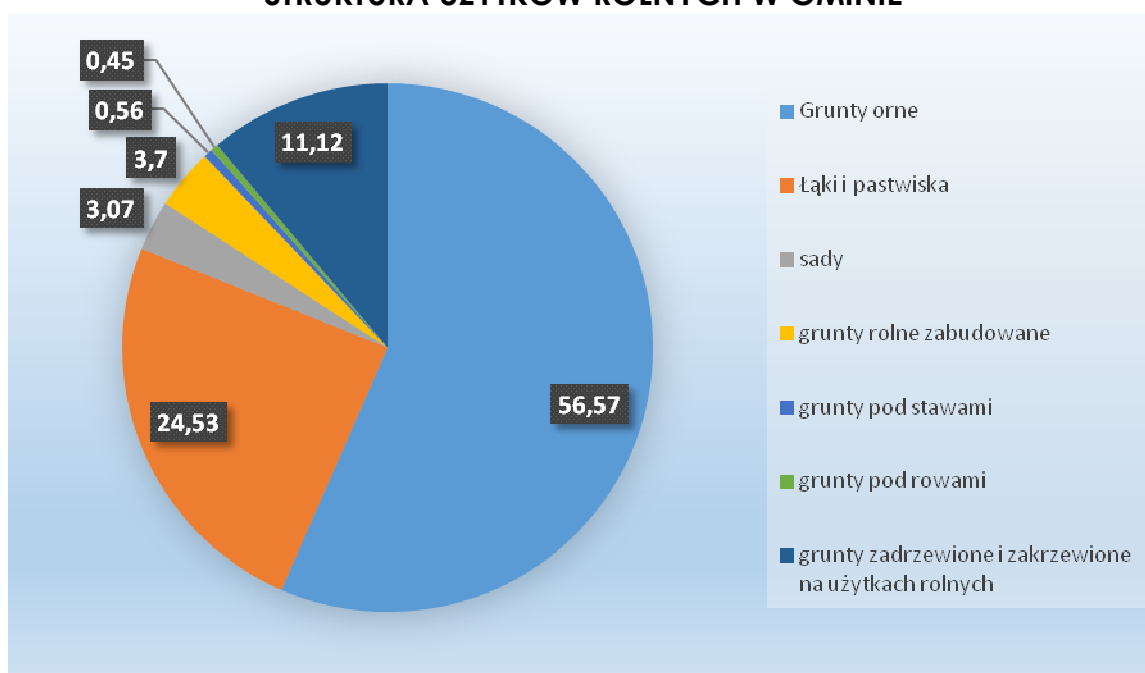
Powierzchnia gruntów rolnych w stosunku do roku 2018 uległa zmniejszeniu, spowodowane jest to zmianą ich klasyfikacji na grunty pozostałe.

RODZAJE GRUNTÓW W GMINIE

W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, które zajmują 56,57% ich powierzchni, łąki i pastwiska zajmują 24,53%. Pozostałą część stanowią sady, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zadrzewione i zadrzewione na użytkach rolnych. Na poniższym wykresie zobrazowano procentowy udział poszczególnych gruntów w strukturze użytków rolnych gminy.

STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GMINIE

Największy udział w ujęciu procentowym użytków rolnych zajmują grunty oznaczone w V klasie bonitacyjnej.

Areal poszczególnych klas bonitacyjnych przedstawia się następująco:

Klasa Bonitacyjna	Areal w %
III	0,21
III a	0,02
III b	0,49
IV	6,39
IV a	7,76
IV b	15,05
V	38,09
VI	31,99

Sektor rolniczy w gminie, który niegdyś był podstawowym z roku na rok bardziej traci na znaczeniu. Młode pokolenie nie trudni się już gospodarką wybierając pracę w usługach, nasila się też urbanizacja terenów. Pod względem przydatności rolniczej przeważają w obszarze gminy kompleksy żytne ze znacznym udziałem kompleksu zbożowo-pastewnego. Udział gleb dobrych III i IV klasy bonitacyjnej wynosi 29,92 %. W gminie przeważają indywidualne gospodarstwa rolne, dla większych producentów rolnych jest to podstawowe źródło utrzymania natomiast dla pozostałych, posiadających zaledwie kilku hektarowe gospodarstwa, jest to działalność dodatkowa. Gmina specjalizuje się w gospodarce zbożowo-okopowo-pastewnej, teren posiada też duże tradycje w produkcji owoców miękkich - głównie truskawek a także nowo powstałych plantacji borówek i jagody. Znaczna większość gospodarstw trudni się hodowlą bydła mięsnego i produkcją mleka.

W Gminie Grabów nad Pilicą w 2019 funkcjonowało 1 513 gospodarstw rolnych, w tym:

Lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1	1,00 - 4,99 ha	1151
2	5,00 - 9,99 ha	269
3	10,00 - 14,99 ha	69
4	15,00 - 49,99 ha	22
5	powyżej 50,00 ha	2

Kompleksy leśne stanowią pozostałości Puszczy Nadpilickiej i Stromieckiej. Łączna powierzchnia gruntów leśnych zajmuje 5 505 hektarów powierzchni gminy. Jest to region atrakcyjny przyrodniczo i krajobrazowo, z malowniczymi zakolami rzeki, starorzeczami i udziałem łąk. Pod względem różnych potencjałów, wśród gmin obszarów wiejskich subregionu radomskiego Gmina zajmuje 2 miejsce w lesistości z udziałem lasów w ogólnej powierzchni.

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, rozdrobnienie gospodarstw i starzenie się społeczeństwa, przyszłość gminy nie wiąże się z rozwojem rolnictwa. Coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych, a zwłaszcza rekreacyjnych.

1.7. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w Gminie Grabów nad Pilicą obejmowała 270 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 127 podmioty, status „wykreślony” posiadało 117 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 23 podmioty, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 1 pozycję.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, naprawy pojazdów samochodowych, transport drogowy towarów, sprzedaż detaliczna ogólnospożywcza i ogólnoprzemysłowa.

WIELKOŚĆ AKTYWNYCH PODMIOTÓW W POSZCZEGÓLNYCH BRANŻACH WYKONYWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Nazwa PKD	Liczba przedsiębiorców
Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	39
Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	31
Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych	30
Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych	30
Wykonywanie instalacji elektrycznych	24
Transport drogowy towarów	27
Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	27
Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	19

Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów	17
Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	17
Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	14
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	15
Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	10
Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	8
Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach	8
Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	10
Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	7
Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	7
Produkcja wyrobów tartacznych	7
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	9
Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	5

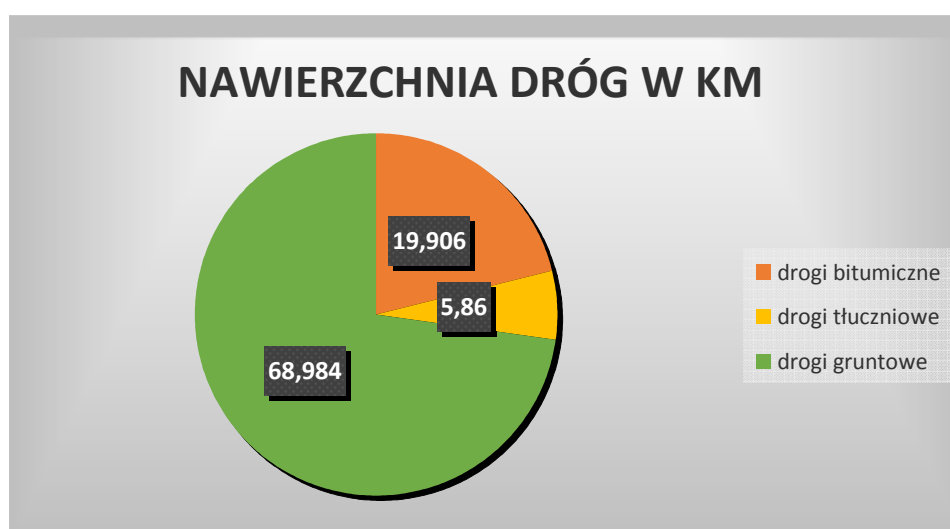
1.8. Struktura bezrobocia

W ciągu 2019 roku bezrobocie w Gminie Grabów nad Pilicą zmniejszyło się o 24 osoby. Na koniec 2019 roku udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koźlenicach do liczby mieszkańców Gminy stanowił 3,03%

Stan na dzień	Zarejestrowani bezrobotni						
	Razem	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
01.01.2019	141	55	20	40	96	62	128
31.12.2019	117	35	14	29	80	52	104

1.9. Komunikacja i drogi

Obszar gminy Grabów nad Pilicą dzięki przebiegającej sieci dróg wojewódzkich i powiatowych jest dobrze skomunikowany z gminami ościennymi. Długość dróg gminnych wynosi 94,75 km. Dominują drogi gruntowe, często dawniej mające znaczenie dojazdu do pól uprawnych. Infrastrukturę w Gminie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiała poniższa grafika.

W 2019 roku wykonano przebudowy dróg gminnych na nawierzchnie bitumiczne o łącznej długości 2,342 km.

Nakłady finansowe na drogi przedstawia poniższa tabela:

Wydatki finansowe na drogi w roku 2019	
Rodzaj inwestycji	Koszt w zł
Przebudowa lub rozbudowa dróg	813 000,00
Remont dróg	249 000,00
Pozostałe wydatki na drogi	176 000,00
RAZEM:	1 238 000,00

Wzdłuż zachodniej części terenu gminy przebiega linia kolejowa nr 8 łącząca Warszawę z Krakowem. Stacja Strzyżyna oraz stacja Grabów nad Pilicą pełnią bardzo istotną rolę w komunikacji publicznej. Dobre połączenie kolejowe z miastami, w tym połączenie z miastem stołecznym daje większe możliwości pracy oraz dojazd do szkół i uczelni. W 2019 r. kontynuowano prace modernizacyjne na odcinku Radom-Warka, które przyszłościowo mają znacznie skrócić i usprawnić ruch pociągów.

- **Zajęcie pasa drogowego**

W roku 2019 do Urzędu Gminy wpłynęło 26 wniosków oraz wydano 26 decyzji na zajęcie pasa drogowego w celu wykonania robót oraz umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.

Przychody za zajęcie pasa drogowego w roku 2019 wyniosły 15 563,74 zł.

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą

Budżet Gminy Grabów nad Pilicą na rok 2019 został przyjęty uchwałą Nr 3.11.2018 Rady Gminy Grabów nad Pilicą w dniu 21 grudnia 2018 r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały dziewięcioma uchwałami Rady Gminy oraz szesnastoma zarządzeniami Wójta Gminy Grabów nad Pilicą.

Wykonanie budżetu na dzień 31 grudnia 2019 roku zamknęło się ujemną różnicą dochodów i wydatków budżetowych, tj. deficytem. Planowany deficyt budżetu za 2019 rok wynosił 1 708 526,37 zł, natomiast faktycznie na dzień 31.12.2019r. wyniósł 897 053,10 zł czyli wypracowano mniejszy deficyt o ponad 800 tys., co jest wynikiem m.in. prowadzenia racjonalnej gospodarki finansowej. Odpowiedzialne zarządzanie środkami własnymi jak również tymi pozyskanymi ze źródeł zewnętrznych pozwala na wygospodarowanie wolnych środków, które przeznaczone są na finansowanie zadań w kolejnym roku budżetowym. Dzięki temu, że udało się uzyskać oszczędności po stronie wydatków w budżecie gminy pozostają wolne środki w wysokości 846 075,73.

Gmina Grabów na Pilicą racjonalnie gospodaruje posiadanymi środkami, stara się w jak najlepszy sposób zaspokoić zmieniające i ewaluujące potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

DOCHODY I WYDATKI GMINY GRABÓW NAD PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Wykonanie dochodów i wydatków Gminy Grabów nad Pilicą	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wykonanie dochodów wg stanu na 31.XII.	14 817 833,50	16 644 241,47	17 538 420,04	17 990 815,99	21 255 341,96
Wykonanie wydatków wg stanu na 31.XII.	13 429 585,02	16 759 830,31	17 368 814,73	17 237 241,47	22 152 395,06
+Nadwyżk/ -Deficyt	+ 1 388 248,48	-115 588,84	+ 169 605,31	+ 753 574,52	- 897 053,10

Wykonanie dochodów gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło ogółem 21 255 341,96 zł, z tego:

- dochody bieżące wyniosły 19 470 021,83 zł, w tym:
 - dochody z subwencji ogólnej wyniosły 6 798 159,00 zł,
 - dochody z tytułu dotacji na cele bieżące wyniosły 6 470 192,19 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wyniosły 2 336 078,00 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 1 064,71zł,
 - dochody z tytułu podatków i opłat wyniosły 4 929 962,31 zł,
- dochody majątkowe wyniosły 1 785 320,13 zł, w tym dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje wyniosły 1 734 977,03 zł.

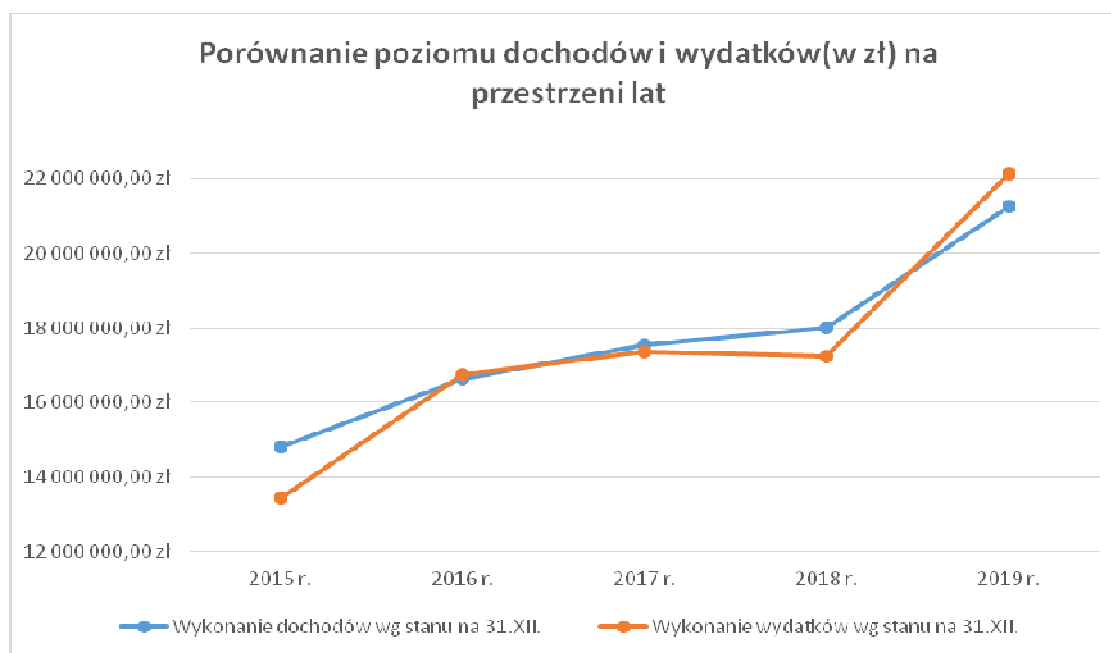
Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło ogółem 22 152 395,06 zł, z tego:

- wydatki bieżące stanowiły kwotę 17 183 691,18 zł, w tym wydatki na obsługę długu wyniosły 31 308,45 zł,
- wydatki majątkowe wyniosły 4 968 703,88 zł.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 22,43%.

Relacja dochodów bieżących do wydatków bieżących na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła + 2 286 331,00 zł.

Wolne środki z tytułu nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu (o których mowa w art.217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych) za rok 2019 wyniosły 846 075,73 zł.

Zadłużenie gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2019 r. stanowiło kwotę ogółem 2 515 153,99 i dotyczyło:

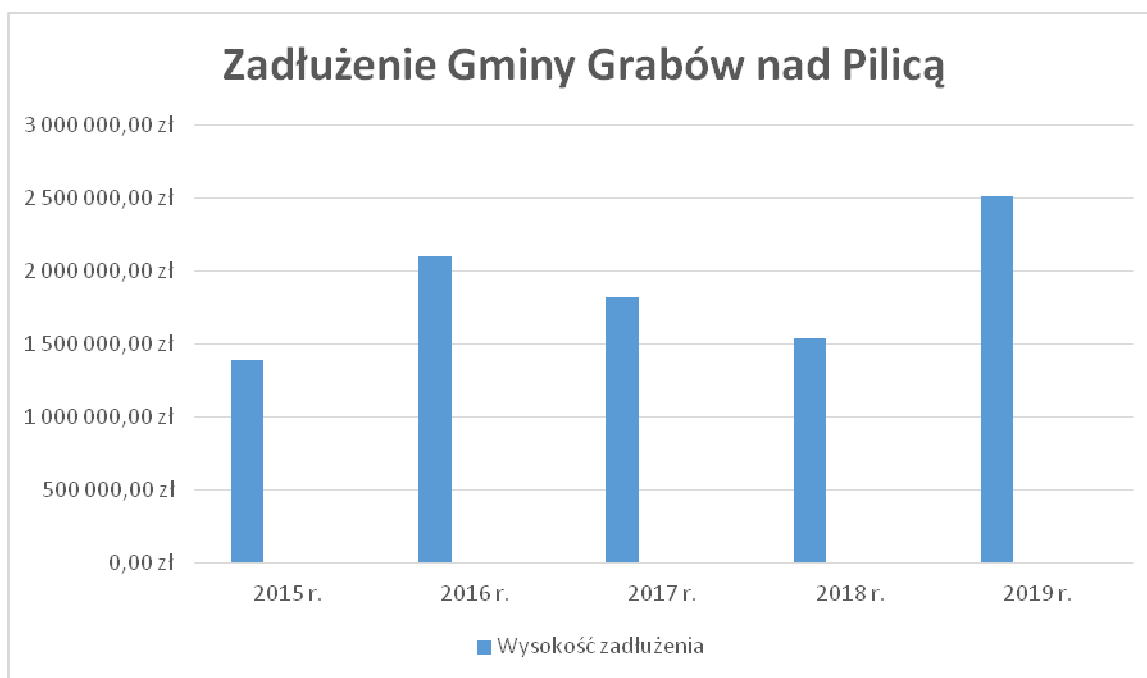
- umowy z dnia 27 sierpnia 2008 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1.000.000,00zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Augustów”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 350 000,00 zł;
- umowy z dnia 19 listopada 2013 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w na kwotę 600 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Stacja uzdatniania wody z hydrofornią we wsi Kępa Niemojewska ”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 90 000,00 zł
- umowy z dnia 08 grudnia 2016 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1 000 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Zwierzyniec, Koziołek-99 szt. ”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 700 000,00 zł
- umowy z dnia 18 września 2012 r. o kredyt z Banku Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie na kwotę 400.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Zakup autobusu do dowozu dzieci do szkół ”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty kredytu pozostała kwota 120 000,00 zł
- umowy dnia 02 sierpnia 2019 r. o pożyczkę z Banku Gospodarstwa Krajowego na kwotę 255 154,00 na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji pn. "Przebudowa drogi gminnej nr 170405W na odcinku Wyborów-Grabów Nowy". Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 255 153,99 zł
- umowy z dnia 23 października 2019 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 1 000.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -”. Zadanie w trakcie realizacji. Do spłaty kredytu pozostała kwota 1 000 000,00 zł

Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077), w stosunku do dochodów gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2019 r. wyniósł 1,5 %.

Wieloletnia prognoza finansowa gminy Grabów nad Pilicą na lata 2019-2027 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 cytowanej ustawy.

POZIOM ZADŁUŻENIA GMINY GRABÓW ND PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Poziom zadłużenia wg stanu na dzień 31.XII.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
	1 390 000 zł	2 100 000 zł	1 820 000 zł	1 540 000 zł	2 515 153,99 zł

Przeprowadzona analiza na podstawie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2019 rok obrazuje stabilną sytuację finansową Gminy.

Szczegółowe sprawozdanie Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 24 marca 2020 r. z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2019 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą (BIP) pod adresem www.bip.grabow.pl

2.2. Wykonanie wydatków i zadań inwestycyjnych

Wydatki ogółem są kategorią ekonomiczną służącą do finansowania zadań publicznych jednostki sektora finansów publicznych. Wydatki dzielone są na wydatki bieżące i inwestycyjne. Wydatki bieżące stanowią istotną pozycję w strukturze wydatków i obejmują w szczególności wydatki na: finansowanie oświaty, wypłatę świadczeń socjalnych, bieżące utrzymanie administracji, realizację pozostałych zadań własnych i zadań zleconych ustawowo.

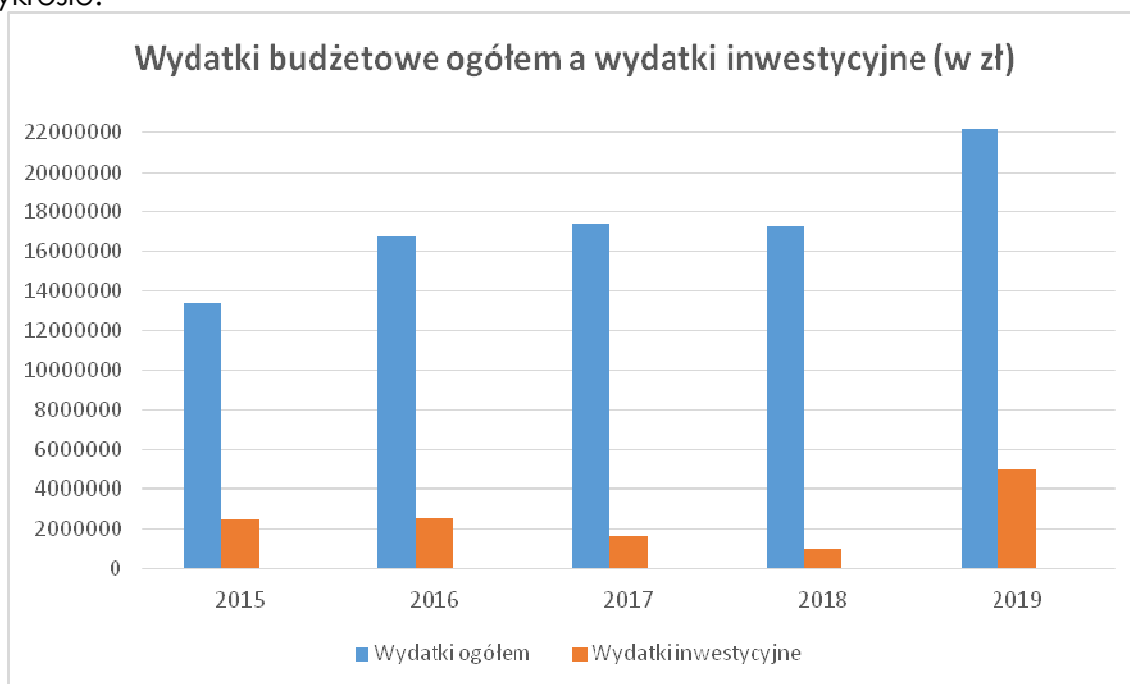
Od 2016 roku wzrosły wydatki bieżące, spowodowane jest to wzrostem zadań zleconych realizowanych przez gminy np. z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych tzw. 500+.

Poziom wydatków inwestycyjnych/majątkowych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych gminy Grabów nad Pilicą, na przestrzeni 5 minionych lat obrazuje poniższa tabela. Nieznaczny spadek w roku 2018 r. jest wynikiem przesunięcia realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą” na 2019r. W 2019 roku udział inwestycji w wydatkach ogólnych stanowi aż 22,43% i jest największy na przełomie ostatnich pięciu lat. Największy udział w wydatkach inwestycyjnych stanowią wydatki na infrastrukturę sportową jest to kwota 3 290 539,36 tj. 66,23% wszystkich wydatków inwestycyjnych.

POZIOM WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH NA PRZESTRZENI LAT

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki inwestycyjne	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych
2015	13 429 585,02	2 459 471,80	18,31%
2016	16 759 830,31	2 580 921,28	15,40 %
2017	17 368 814,73	1 653 353,48	9,52%
2018	17 237 241,47	953 688,94	5,53 %
2019	22 152 395,06	4 968 703,88	22,43 %

Proporcje inwestycji do całkowitych wydatków budżetowych oraz struktura wydatków inwestycyjnych zostały w formie graficznej zilustrowane na poniższym wykresie.

Realizacja zadań inwestycyjnych przyjętych w budżecie Gminy na 2019 rok:

L.p.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Koziołek, Nowa Wola, Strzyżyna, Budy Augustowskie, Brzozówka, Broncin, Tomczyc, Kępa Niemojewska i Zakrzew"	150 000,00	121 304,32	80,87	wykonano w planowanym zakresie (10 szt.)
2	Odcinki sieci wodociągowej i kanalizacyjne na terenie gminy wykonywane w miarę zgłaszanych potrzeb	100 000,00	98 808,22	98,81	wykonano odcinki sieci wodociągowych i kanalizacyjnych
3	Wykonanie odcinków sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w Grabowie nad Pilicą ul. K. Pułaskiego	151 500,00	151 219,51	99,81	wykonano w planowanym zakresie
4	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Grabowie nad Pilicą	20 418,00	16 600,00	81,30	wykonano projekt przebudowy stacji uzdatniania wody
5	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowościach Wyborów, Grabów Zaleśny w Gminie Grabów nad Pilicą	243 500,00	243 053,97	99,82	wykonano w planowanym zakresie
6	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Dąbrówki gmina Grabów nad Pilicą	169 500,00	168 557,19	99,44	wykonano w planowanym zakresie
7	Przebudowa drogi gminnej nr 170405W na odcinku Wyborów Grabów - Nowy	400 998,00	400 997,08	100	wykonano w planowanym zakresie
8	Zakup koparki	350 000,00	348 705,00	99,63	wykonano w planowanym zakresie

9	Zakup działki budowlanej w Cychrowskiej Woli	30 000,00	29 479,20	98,26	wykonano w planowanym zakresie
10	Wzrost e-potencjału Mazowsza - wkład Gminy	25 330,00	0,00	0,00	zwrot dotacji - wkładu gminy w grudniu, brak realizacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w zaplanowanym zakresie
11	Budowa wiaty gospodarczej w Grabowie nad Pilicą	40 000,00	39 245,60	98,11	wykonano w planowanym zakresie
12	Rozbudowa budynku OSP w Zakrzewie	32 000,00	31 994,43	99,98	wykonano w planowanym zakresie
13	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -	3 001 000,00	2 999 812,71	99,96	wykonano w planowanym zakresie
14	Wykonanie nawierzchni poliuretanowej na boisku przy szkole w Augustowie	291 000,00	290 726,65	99,91	wykonano w planowanym zakresie
15	Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni	24 600,00	24 600,00	100	wykonano opracowanie programu modernizacji oczyszczalni ścieków i przepompowni
16	Wykonanie oświetlenia ulicznego w Augustowie na ulicy Wspólnej	3 600,00	3 600,00	100	wykonano w planowanym zakresie (mapy do celów projektowych)
Razem:		5 033 446,00	4 968 703,88	98,71	

Realizacja zadań wieloletnich:

L. p	Nazwa przedsięwzięcia	Nakłady na 2019	Wykonanie	%	Uwagi
1	Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Koziołek, Nowa Wola, Strzyżyna, Budy Augustowskie, Brzozówka, Broncin, Tomczyn, Kępa Niemojewska i Zakrzew"	150 000,00	121 304,32	80,87	Przedsięwzięcie realizowane od 2016 roku, w bieżącym roku wykonano 10 szt. oczyszczalni przydomowych. Zakończono realizację tego przedsięwzięcia.
2	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowościach Wyborów, Grabów Zaleśny w Gminie Grabów nad Pilicą	243 500,00	243 053,97	99,99	Przebudowa drogi realizowana od 2017 roku, w 2019 roku wykonano odcinek drogi planowanym zakresie, zadanie zakończone.
3	Budowa wiaty gospodarczej w Grabowie nad Pilicą	40 000,00	39 245,60	99,86	Rozpoczęto budowę w 2018 roku zadanie kontynuowane w 2019 roku wykonano w planowanym zakresie, zadanie zakończone.
4	Wzrost e-potencjału Mazowsza-wkład Gminy	25 330,00	0,00	0,00	zwrot dotacji - wkładu gminy w grudniu, brak realizacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w zaplanowanym zakresie
5	Wykonanie oświetlenia ulicznego w Augustowie na ulicy Wspólnej	3 600,00	3 600,00	100,00	W 2019 roku wykonano mapy do celów projektowych, zadanie kontynuowane w 2020 roku o przewidywanych nakładach 100 000 zł.
6	Ja w internecie .Program szkoleniowy w zakresie kompetencji cyfrowych	30 058,37	30 058,37	100,00	Projekt realizowany w latach 2018-2019 o łącznych nakładach 53 760,00 .W 2019 roku wykonano w

					planowanym zakresie. Projekt zrealizowany.
7	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą	3 001 000,00	2 999 812,71	99,96	Przedsięwzięcie realizowane w latach 2017-2021. W 2019 roku wykonano w planowanym zakresie, trwa realizacja przedsięwzięcia. Przewidywane nakłady w 2020 roku - 2 232 000 zł, 2021 rok - 560 000 zł.

Realizacja bieżących remontów dróg, chodników i placów:

Lp.	Nazwa	Wartość
1	Wykonanie remontu mieszanką mineralno-asfaltową drogi gminnej w m. Cychrowska Wola	92 984,93
2	Wykonanie remontu mieszanką mineralno-asfaltową drogi gminnej w m. Grabów nad Pilica ul. Polna	117 364,30
3	Remont cząstkowy dróg gminnych emulsją asfaltową i grysami	39 016,97
4	Zakup tłuczni na drogi gminne	73 786,72

2.3. Środki zewnętrzne

Środki zewnętrzne stanowią jedno z dodatkowych oraz istotnych źródeł finansowania realizowanych zadań gminy. Gmina Grabów nad Pilica monitoruje i analiza dostępne środków z funduszy strukturalnych UE oraz innych środków pozabudżetowych możliwych do pozyskania na finansowanie działań Gminy, które wesprą rozwój gminy a także wpłyną na jakość życia mieszkańców. W roku 2019 udało się zrealizować projekty współfinansowane głównie z funduszy Województwa Mazowieckiego pozyskano z tego źródła środki na kwotę 514 805,83 złotych. Zrealizowano także pierwszy etap - Budowy hali sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą i otrzymano dofinansowanie 1 500 000 złotych.

Pozyskane środki zewnętrzne na podstawie złożonych w 2019 roku wniosków o dofinansowanie

Lp.	Nazwa zadania	Program	Wynik naboru	Wartość zadania	Dofinansowanie		
					wnioskowane	otrzymane	%
1	Modernizacja pracowni informatycznej w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą	Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych	przyznano	67 570,25	53 000	45 000	66,60
2	Wykonanie nawierzchni poliuretanowej na boisku przy szkole w Augustowie	Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Infrastruktury Sportowej MAZOWSZE 2019	przyznano	290 726,65	200 000	95 000	32,70
7	Budowa szkolnej hali widowiskowo - sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr 364, 366/2, 365, położonych w miejscowości Grabów nad Pilica w Gminie Grabów nad Pilicą	Sportowa Polska 2018	przyznano	5 828 040,00	3 052 844,00	2 928 400,00 Wyłacona transza 1 – 1 500 000	50,00
8	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Grabowie nad Pilicą. Modernizacja oczyszczalni ścieków i pompowni w Grabowie nad Pilicą	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.	wniosek złożony	1 384 929,68	756 152,00	756 152,00	63,63

9	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowościach Wyborów i Grabów Zaleśny w Gminie Grabów nad Pilicą	Budżet Województwa Mazowieckiego zadania z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych	przyznano	239 303,67	119 651,83	119 651,83	50,00
10	Przebudowa drogi gminnej nr 170405W na odcinku Wyborów-Grabów Nowy	Budowa i modernizacja dróg lokalnych ze środków PROW na lata 2014-2020	przyznano	400 977,08	255 154,00	255 154,00	63,63
11	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Grabowska Wola w Gminie Grabów nad Pilicą	Budżet Województwa Mazowieckiego zadania z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych	wniosek złożony	212 789,38	106 394,69	45 000,00	42,30

3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

3.1. Informacja o prawie własności

**STAN MIENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO –
GMINY WIEJSKIEJ GRABÓW NAD PILICĄ
na dzień 31 grudnia 2019 roku**

STAN MIENIA KOMUNALNEGO wynikający z:	DANE	
	RZECZOWO (ha)	FINANSOWO (zł)
Własności praw majątkowych		
Grunty komunalne	101,5347	5 326 011,04
- pozostające w zasobie	98,3858	5 207 981,04
- przekazane w trwały zarząd	2,8214	89 852
- będące w użytkowaniu wieczystym	0,3275	28 178

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	POWIERZCHNIA [ha]	WARTOŚĆ [zł]
1.	Grunty orne	39,4613	853 228,38
2.	Łąki trwałe	0,23	1 794,00
3.	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	4,99	86 500,00
4.	Lasy	19,2544	459 121,64
5.	Tereny przemysłowe (hydrofornie)	0,4492	63 400,40
6.	Inne tereny zabudowane (uż.wieczyste, szkoły w zarządzie, OSP, Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych, przepompownie, Urząd Gminy, Baza na ul.Przemysłowej 8a, SP ZOZ w Grabowie n/Pilicą)	6,613	277 890,47
7.	Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	0,0185	3 700,00
8.	Drogi (publiczne drogi gminne)	28,9796	3 561 623,15
9.	Tereny różne	1,5387	18 753,00
Ogółem		101,5347	5 326 011,04

3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

W trakcie 2019 roku:

przybyło:

- **zakup** od Gminnej Spółdzielni „SCh” w Głowaczowie **dz. nr 80/1 o pow.0,0930 ha** położoną w obrębie geodezyjnym nr 0006 **Cychrowska Wola** z przeznaczeniem na cele publiczne Gminy Grabów nad Pilicą (Uchwała Rady Gminy Grabów nad Pilicą Nr 7.44.2019 z dnia 22 sierpnia 2019r.) **za cenę 28 000,00 zł**
- **komunalizacja** gruntów zajętych pod publiczne drogi gminne o powierzchni **10,6165 ha** i wartości **2 088 000,00 zł**

ubyło:

- **sprzedaż** w trybie II przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowanej nieruchomości rolnej położonej w obrębie geodezyjnym nr 0013 **Grabowska Wola-Lipinki** oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek **279/1 i 280/1** o łącznej **pow.1,1932 ha** za cenę **35 350,00 zł;**

W roku 2019 wydano 23 decyzje z upoważnienia Wójta Gminy Grabów nad Pilicą zatwierdzające mapy z projektami podziałów nieruchomości.

3.3. Dochody z tytułu wykonywania praw własności

wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły **991,92 zł**

wpływy z tytułu zawartych umów najmu i dzierżawy:

- wpływy z tytułu oddania w najem lokali użytkowych – **50.922,18 zł**
- wpływy z tytułu oddania w najem lokali mieszkalnych- **4.669,57 zł**
- wpływy z tytułu umowy dzierżawy - **3.365,15 zł**

4. OCHRONA ZDROWIA

Zadania w ochronie zdrowia gmina Grabów nad Pilicą wykonuje głównie poprzez swój Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Część zadań dla mieszkańców naszej gminy realizuje też Ośrodek Zdrowia w Studziankach Pancernych, Głowaczowie, Mniszewie i Warce.

SPZOZ w Grabowie nad Pilicą realizuje zadania podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologii wynikające z kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, jak również zadania realizowane wspólnie. Najczęściej są to elementy profilaktyki prozdrowotnej. Do wykonywania wszelkich zadań gmina użyczyła zakładowi nowoczesny w znacznej części nowy obiekt, doskonale wyposażony służący do świadczenia usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej jak również stomatologii. Obiekt jest funkcjonalny, zgodny z najnowszymi standardami i przepisami. Posiada ok 350 m² powierzchni użytkowej i zajmuje ok. 2000m gruntu.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej na dzień 31.12.2019 r. miał:

- 3137 aktywnych deklaracji do lekarzy POZ,
- 3139 aktywnych deklaracji do pielęgniarki POZ,
- 370 aktywnych deklaracji higieny szkolnej,
- 1450 aktywnych deklaracji do położnej POZ.

W 2019 roku udzielono **16 275 porad lekarskich, to o 3 274 porad więcej niż w roku poprzednim.** W SPZOZ w Grabowie nad Pilicą pacjenci przyjmowani są codziennie bez konieczności wcześniejszego zapisu, każdy pacjent jest przyjęty w dniu zgłoszenia. Usprawniono system wydawana recept na leki

stałe poprzez zastosowanie technologii informatycznych co znacząco skróciło czas oczekiwania w kolejce. W gabinecie pielęgniarki POZ w 2019 r. pobrano materiał do badań laboratoryjnych od 1580 pacjentów oraz udzielono 3047 świadczeń profilaktycznych-leczniczych, w tym wykonano między innymi:

- szczepienia ochronne zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych (667);
- zastrzyki (800);
- badania EKG (118);
- badanie spirometryczne (20);
- bilanse zdrowia u dzieci; (69)
- testy przesiewowe. (144)

Położna POZ w 2019 roku wykonała ponad 100 wizyt patronażowych u noworodków, prowadziła ponadto edukację przedporodową u zgłaszających się ciężarnych pacjentek. Wizyty odbywały się w gabinecie jak również w trakcie wizyt domowych.

Wśród uczniów szkół prowadzona jest profilaktyka fluorkowa. W gabinecie stomatologa realizowane były usługi zakontraktowane przez NFZ jak również ponadstandardowe, prowadzone były przeglądy dla uczniów szkół gminy Grabów nad Pilicą jak również wśród uczniów ze szkół gminy sąsiedniej łącznie 1304 przeglądów

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej prowadzony jest program szybkiej diagnostyki onkologicznej, zakładane są karty DİLO dla pacjentów, u których jest podejrzenie choroby nowotworowej oraz chorym w trakcie leczenia onkologicznego.

W 2019r. pięciokrotnie prowadzono dla zapisanych pacjentów akcje profilaktycznych badań diagnostycznych między innymi badanie wzroku, badanie ECHO serca, badanie ultrasonograficzne, badanie słuchu.

Oprócz zadeklarowanych pacjentów, przyjmowani są również tzw. pacjenci jednorazowi, spoza listy, którzy zgłaszają się do Ośrodka Zdrowia z nagłym zachorowaniem.

Podsumowując raport w części dotyczącej służby zdrowia na terenie Gminy Grabów Nad Pilicą należy podkreślić następujące zalety jego funkcjonowania:

- realizacja kilku programów szczególnie w profilaktyce,
- pełne zabezpieczenie mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- przyjmowanie wszystkich pacjentów w dniu zgłoszenia się do SPZOZ-u bez konieczności wcześniejszego zapisu,
- opieka stomatologiczna w tym profilaktyka wśród dzieci i młodzieży,
- opieka nad kobietami w ciąży, noworodkami oraz małymi dziećmi,
- rentowność zakładu (brak jakichkolwiek długów)

5. POMOC SPOŁECZNA

5.1. Podstawowa działalność

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 1990 r. funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, mieści się w Grabowie nad Pilicą przy ul. Parkowej 2.

Jest on jednym z realizatorów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2023, czyli dokumentu wyznaczającego ogólne kierunki działań na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców gminy. Jego głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu Gminy Grabów nad Pilicą oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

UDZIELONE ŚWIADCZENIA W 2019 ROKU

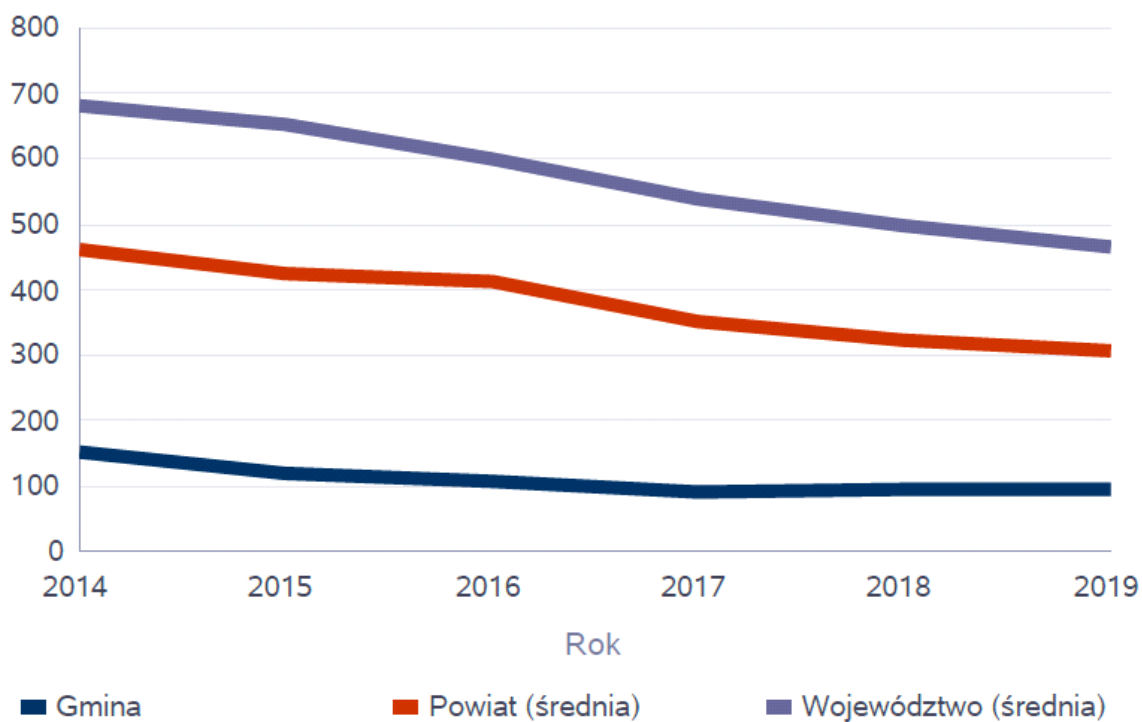
	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	LICZBA RODZIN
1		2	4
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	27	271	26
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	16	44	16
POSIŁEK	32	2914	17

INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	42	X	41
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	1
PRACA SOCJALNA	X	X	57
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej oraz schronisku dla bezdomnych	3	30	3

**LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE DECYZJI
UDZIELONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ**

	Liczba świadczeniobiorców					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina	151	118	107	91	96	94
Powiat (średnia)	460	426	412	351	323	308
Województwo (średnia)	682	653	601	539	498	465

WYKRES ZMIAN NA PRZESTRZENI LAT 2014-2019

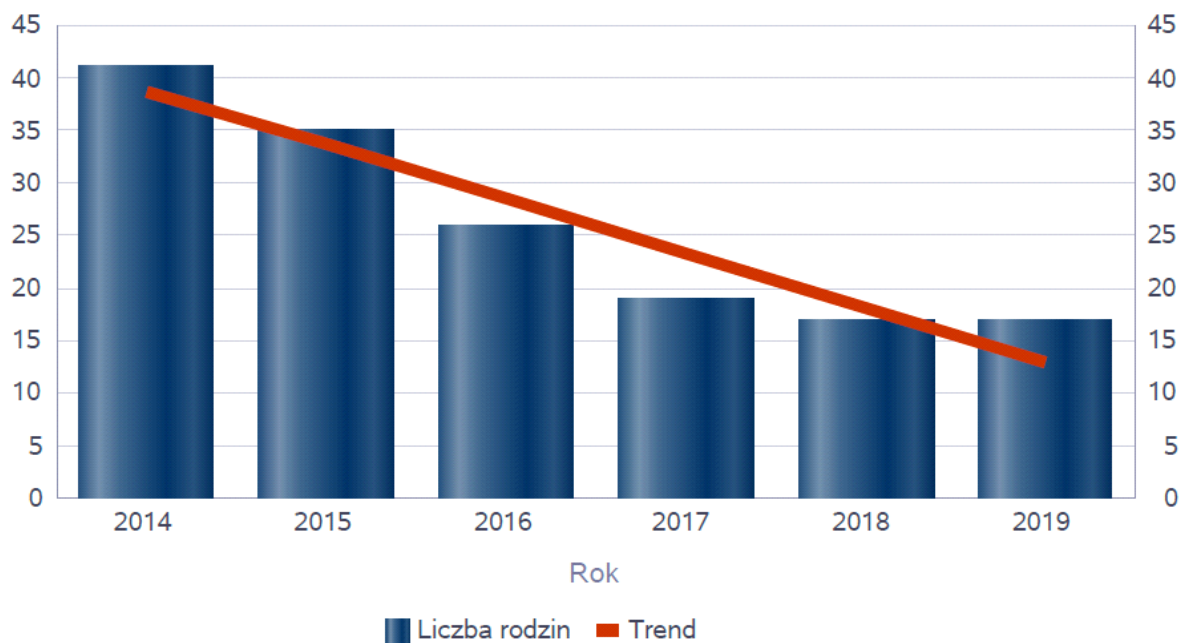

GŁÓWNE POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ W PODZIALE NA LICZBĘ RODZIN

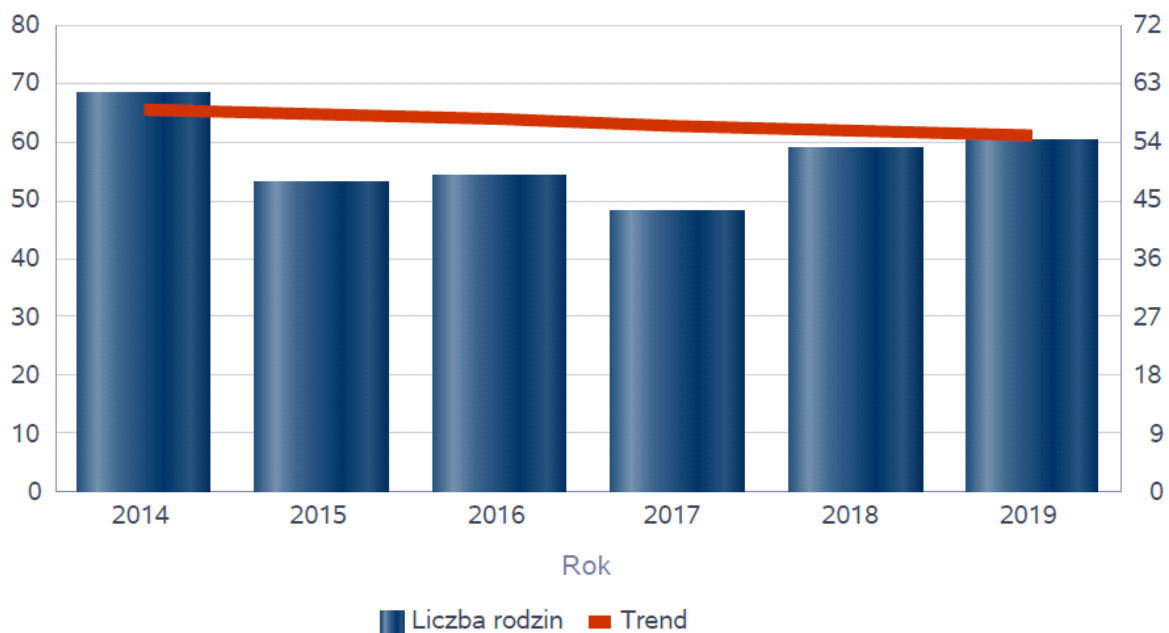
Powody udzielenia pomocy i wsparcia	LICZBA RODZIN - OGÓŁEM
UBÓSTWO	53
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	29
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	23
BEZROBOCIE	14
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	11
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	11
ALKOHOLIZM	3
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	3
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	2
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1
ZDARZENIE LOSOWE	1

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH I NIEPIENIĘŻNYCH NA PRZESTRZENI LAT 2014-2019

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

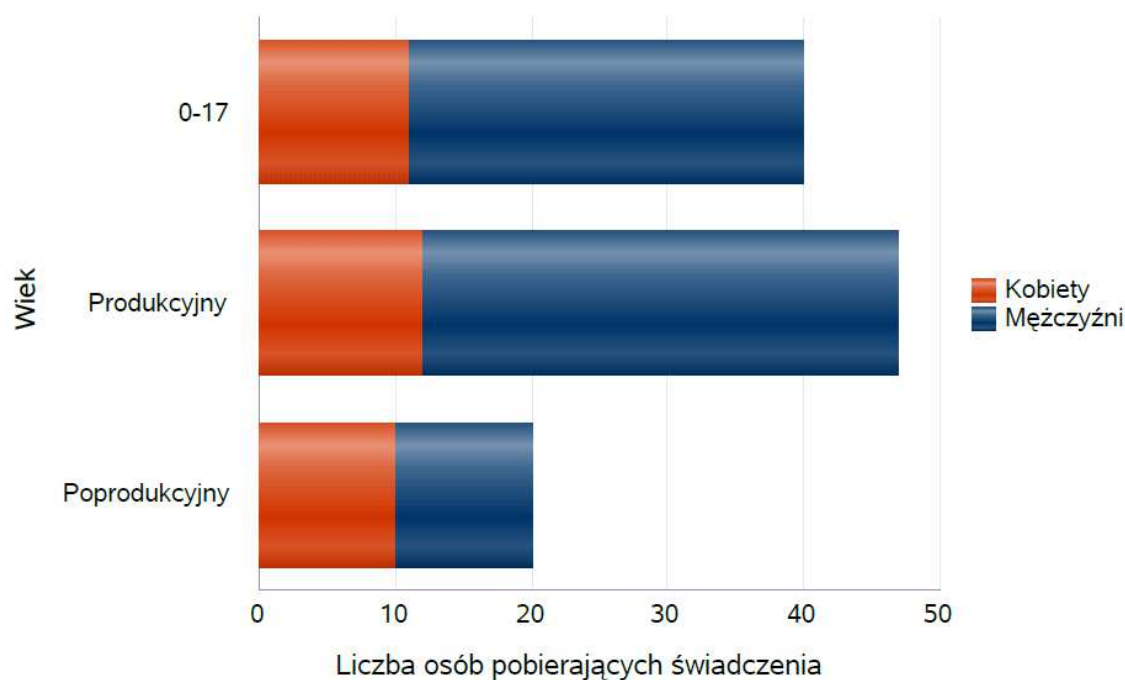

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W PODZIALE NA WIEK I PŁEĆ WG. LICZBY WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ W 2019 R.

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	40	11	29
Produkcyjny	47	12	35
Poprodukcyjny	20	10	10

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH:

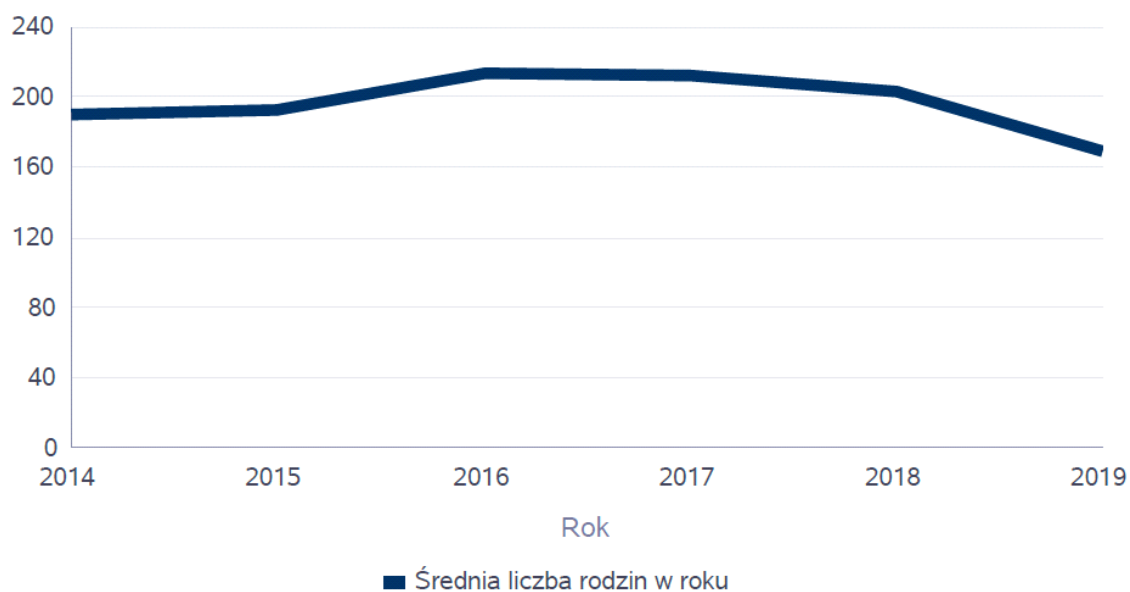
W 2019 r. pracownicy GOPS przyjęli 206 wniosków a Kierownik z upoważnienia Wójta wydał 201 decyzji o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, 469 wniosków i 475 informacji o przyznaniu świadczeń wychowawczych dla 748 dzieci, w tym W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacano świadczenie dla 7-rka dzieci; 18 wniosków i 18 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 383 wnioski oraz wydano 383 informacje o wypłatę świadczeń Dobry Start dla 581 dzieci.

REALIZACJE ŚWIADCZEŃ W 2019 ROKU WG RODZAJÓW:

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłat	Liczba decyzji/ informacji	Liczba świadczeniobiorców
Dobry Start	581	581	581
Dodatek w okresie urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	102	11	11
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji do 5 roku	51	6	6
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji powyżej 5 roku	140	12	15
Dodatek z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania - dojazd	362	52	65
Dodatek z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania - zamieszkanie	158	19	23
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	496	148	496
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania	55	5	5
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	14	14	14
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	723	53	72
Fundusz alimentacyjny	368	18	31
Specjalny zasiłek opiekuńczy	32	4	4
Świadczenie rodzicielskie	109	14	14
Świadczenie wychowawcze "500+"	7749	475	748
Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	21	21	21
Zasiłek dla opiekuna	21	2	2
Zasiłek pielęgnacyjny	865	76	76
Zasiłek rodzinny na dziecko do 5 lat	1135	93	93
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	235	33	33
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	2874	166	166

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. (TABELA I WYKRES)

	Liczba rodzin					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	190	193	214	213	204	169

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zasitek pielęgnacyjny - ogółem	686	703	729	807	928	865
Zasitek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	147	163	186	228	254	244
Zasitek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	336	344	355	374	450	405
Zasitek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	20	16	12	12	19	24
Zasitek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	183	180	176	193	205	192
Świadczenie pielęgnacyjne	73	87	81	78	113	154
Specjalny zasitek opiekuńczy	0	23	12	10	14	32
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasitek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasitek opiekuńczy	759	813	822	895	1 055	1 051

5.2 Realizacja programów

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W 2019 r. w stosunku do zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą dłużników alimentacyjnych prowadzono następujące działania:

- wystąpiono do organu właściwego dla dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w 13 przypadkach,
- wysłano 16 wezwań na wywiad alimentacyjny,
- przeprowadzono 9 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 9 oświadczeń majątkowych,
- wysłano do dłużników alimentacyjnych 18 informacji o przyznaniu osobie uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami ww. należności oraz informację o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa,
- przekazano komornikowi sądowemu 9 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- zobowiązano 3 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotni albo poszukujący pracy,
- zwrócono się z 4 wnioskami do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- przekazano innym gminom 7 informacji o działaniach podjętych wobec dłużników alimentacyjnych,
- przekazano 17 szczegółowych informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych na wnioski o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych skierowane przez komisariaty Policji wraz z wymaganą

dokumentacją. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub wyrejestrował się z Powiatowego Urzędu Pracy lub nie podjął proponowanego zatrudnienia, złożono 16 wniosków do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo niealimentacji określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego,

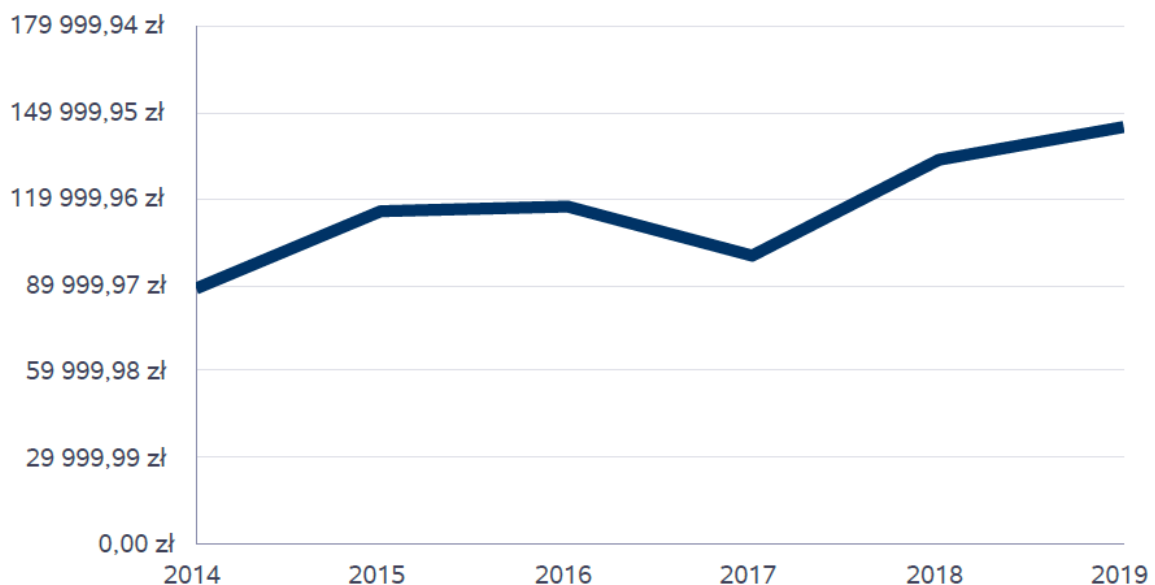
- wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w 7 przypadkach.
- wydano 6 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Podejmowane działania powodują systematyczny wzrost ściągłości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2019 r. na konto Gminy Grabów nad Pilicą dokonano wpłat od dłużników alimentacyjnych w wysokości 47 560,24 zł, przy wypłaconej kwocie 145 000,00 zł. na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

KWOTA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO W LATACH 2014-2019

	Kwota					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	88 845,00 zł	115 480,00 zł	117 535,00 zł	100 560,00 zł	133 677,00 zł	145 000,00 zł

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Od czerwca 2014 r. rodziny wielodzietne na mocy rządowego programu dla rodzin wielodzietnych mogą starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim. Program adresowany jest do rodzin z co najmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, a dzieci do 18 roku życia lub do czasu ukończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25 roku życia. Osoby niepełnosprawne otrzymują Kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności. Uczestnicy Programu mogą korzystać z ulg na terenie całego kraju, np. na bilety wstępów do muzeów, parków narodowych czy zakup biletów na przejazdy kolejowe.

W 2019 r. wydanych zostało 55 kart dla 12 takich rodzin.

Od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogli ubiegać się rodzice lub małżonkowie rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej 3-je dzieci bez względu na ich wiek(dzieci w tej chwili nie spełniające warunków w ustawie o Karcie Dużej Rodziny). Łącznie w całym 2019 roku wydano takich kart 109 dla 66 rodzin.

Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców

Pieczą zastępczą realizowaną jest w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: spokrewnione rodziny zastępcze, niezawodowe oraz zawodowe rodziny, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., pokrywano należność za pobyt w pieczy zastępczej dla 2-jki dzieci.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje zadania określone w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020” oraz działania określone w "Programie Wspierania Rodziny na lata 2019-2021".

W 2019 r. odbyło się 12 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło łącznie 8 Niebieskich Kart, w tym:

- „Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych – 1,
- „Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje – 7.

W 2019 r. procedurą „Niebieskiej Karty” objętych było 10 rodzin. W ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” przeprowadzono działania zmierzające do rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Program „Niebieska Karta”	Liczba założonych kart
„Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych	1
„Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje	7
łącznie	8
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w 2019 r.	10

Asystent rodziny

W celu realizacji zadań związanych ze wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w 2019 r. GOPS zatrudnił 1 asystenta rodziny. Koszty wynagrodzenia asystenta rodziny zatrudnionego w oparciu o umowę o pracę (w wymiarze 0,5 etatu) zostały dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Mazowieckiego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”, ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Asystent w 2019 roku współpracował z 7 rodzinami, w których wychowywało się łącznie 18- ro dzieci.

Świadczenie wychowawcze 500+

Rok 2019 był kolejnym rokiem realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspakajaniem jego potrzeb życiowych.

W przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko nie był brany pod uwagę dochód rodziny i nie były wymagane dokumenty potwierdzające dochód członków rodziny.

Świadczenie wychowawcze przysługiwało również na pierwsze dziecko (najstarsze dziecko w rodzinie do ukończenia przez nie 18-go roku życia) lub jedyne dziecko w rodzinie w przypadku rodzin, w których dochód na osobę nie przekroczył 800 zł. netto lub 1 200 zł. netto w przypadku, gdy w rodzinie było dziecko niepełnosprawne lub dziecko powyżej szesnastego roku życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku).

Świadczenie wychowawcze wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko i jest wypłacane do dnia ukończenia osiemnastego roku życia. Jest to świadczenie nieopodatkowane. Nie jest także liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. Dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych.

Od dnia 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w rodzinie do ukończenia 18 roku życia.

W 2019 r. do GOPS wpłynęło 469 wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego. Wsparciem Programu „Rodzina 500+” zostało objętych 455 rodzin. W tym zakresie wydano 475 informacji. W całym 2019 roku wypłacono 7749 świadczeń dla 748 dzieci, z tego 17 świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego.

W porównaniu do roku 2018 liczba świadczeniobiorców znacznie wzrosła. Było to spowodowane zniesieniem kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z tego świadczenia.

5.3 Realizacja programów profilaktycznych

Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

W 2019 roku był realizowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty Uchwałą Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą Nr 3.15.2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku.

Głównym realizatorem Gminnego Programu była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą.

W 2019 r. odbyło się 6 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). W trakcie spotkań Gminna Komisja zajmowała się: rozpatrywaniem różnych wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych realizowanych przez szkoły jak również i inne podmioty, wydaniem opinii dla punktu ubiegającego się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, kwalifikowaniem dzieci na wyjazd wakacyjny, podejmowaniem działań o objęciu leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu, współpraca z pedagogiem w zakresie monitorowania sytuacji dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym.

Programy profilaktyczne

Wzorem lat ubiegłych, w 2019 r. na terenie szkół realizowane były programy profilaktyczne, np. "Archipelag Skarbów", "Miasto Złości", mające na celu przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży, takim jak: agresja, przemoc oraz spożywanie środków psychoaktywnych i alkoholu. Działania te podejmowane były w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grabów nad Pilicą na 2019 rok i finansowane z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2019 r. w programach oraz szkoleniach profilaktycznych udział wzięło:

- 488 uczniów szkół podstawowych,
- 35 osób pracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, w tym nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- ok. 350 rodziców.

W ramach działań profilaktycznych w 2019 roku dofinansowane było wynagrodzenie trenera prowadzącego pozaszkolne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.

Organizacja wyjazdów oraz kolonii dla dzieci i młodzieży .

Ze środków na realizację działań profilaktycznych dofinansowano wyjazd 23 osobowej grupy dzieci i młodzieży z Grupy Oazowej do Zakopanego oraz 16 - rga dzieci do Kościeliska. W czasie tych wyjazdów realizowany był program profilaktyczny. Szczególny nacisk położony został na dostarczenie wiedzy o szkodliwości środków uzależniających: papierosów, alkoholu, narkotyków, a zwłaszcza dopalaczy. Poprzez realizację programu socjoterapeutycznego nastąpiło u dzieci zwiększenie wiedzy na temat skutków uzależnień, konsekwencji stosowania przemocy, w szczególności przemocy rówieśniczej, uczyły się umiejętności odmawiania („nie biorę”, „nie piję”, „nie palę”), nastąpiła u nich poprawa w nawiązywaniu relacji interpersonalnych i rozwiązywaniu problemów. Uczestnicy mieli okazję do poszerzenia swojej wiedzy z zakresu: geografii, przyrody, historii, kultury regionu, a także do rozwoju swoich zainteresowań i talentów.

W trakcie roku były również organizowane różne uroczystości, np: "Parafiada w Grabowie nad Pilicą", "Dzień Dziecka w Grabowie nad Pilicą", Festyn Rodzinny w Augustowie, "Tydzień Profilaktyki", oraz inne wyjazdy profilaktyczne jednodniowe dla różnych grup wiekowych, które zawierały program profilaktyczny.

Wzorem lat ubiegłych zorganizowano Wigilię dla osób starszych, samotnych oraz członków rodzin z problemem alkoholowym w grudniu 2019 roku, wzięło w niej udział 140 osób.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą, działający w całym 2019 roku był czynny przez 3 godziny 1 raz w miesiącu w godzinach popołudniowych.

Dyżurujący w Punkcie terapeuta z zakresu terapii uzależnień oferował mieszkańcom gminy następujące formy pomocy:

- udzielał porad w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz świadczył pomoc terapeutyczną dla dla 11 osób,
- odbywał konsultacje z osobami doznającymi przemocy,
- wskazywał placówki, w których można podjąć leczenie odwykowe,
- świadczył pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego

Ta forma pomocy dla mieszkańców Gminy Grabów nad Pilicą będzie nadal realizowana.

6. GOSPODARKA KOMUNALNA

6.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Gmina Grabów nad Pilicą zobowiązana jest do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów.

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarcza wodę na terenie gminy Grabów nad Pilicą. Ilość dostarczonej odbiorcom z terenu gminy Grabów nad Pilicą wody w 2019 roku wyniosła 133 023 m³. Prace związane z budową sieci wodociągowej zostały rozpoczęte w 1993r. Długość wybudowanej sieci wodociągowej na dzień 31.12.2019r. wyniosła 107,91 km. Długość sieci wodociągowej oddanej do eksploatacji w 2019r. wyniosła 3,65 km. Ilość przyłączy wodociągowych na koniec 2019r. wynosiła 1 714, tj. wzrost o nowe 83 przyłącza wodociągowe w ciągu roku..

Źródłem wody dla Gminy Grabów nad Pilica i odbiorców są ujęcia wód podziemnych. Parametry podstawowe stacji przedstawiają się następująco:

1. SUW Łękawica – woda wydobywana jest z głębokości 51m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 27.12.2037r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 550,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 44,6 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.rocne.}} = 200.750,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 6 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.

2. SUW Kępa Niemojewska – woda wydobywana jest z głębokości 41m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 27.12.2037r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 650,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.rocne.}} = 262.800,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 1 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.
3. SUW Grabów nad Pilicą – woda wydobywana jest z głębokości 60m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 09.05.2036r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 960,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 48,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.rocne.}} = 350.400,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 20 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.

Jakość wody jest stale monitorowana i w celu zapewnienia najlepszych parametrów i stałego ciśnienia stacje utrzymane są w najlepszej sprawności. Jakość świadczonych usług wodociągowych jest zgodna z obowiązującym prawem.

6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków oczyszcza ścieki doprowadzane z terenu gminy. Ogólna ilość odebranych z terenu gminy Grabów nad Pilicą ścieków w 2019 roku wynosiła 61 165 m³. Jest to wzrost o ponad 11% w porównaniu do roku poprzedniego.

Gmina Grabów nad Pilicą eksploatuje oczyszczalnię ścieków, do której dostarczane są ścieki tylko z terenu gminy Grabów nad Pilicą zarówno siecią kanalizacyjną jak i ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi z indywidualnych szamb szczelnych. Wg stanu z dnia 31.12.2019r. podłączonych na 45,75 km odcinku sieci było 536 gospodarstw domowych oraz innych podmiotów. W 2019r przybyło 1,08 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz 19 przyłączy kanalizacyjnych.

Istniejąca oczyszczalnia ścieków komunalnych znajduje się w miejscowości Grabów nad Pilicą, ul. K. Pułaskiego 104. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z zastosowaniem technologii osady czynnego w układzie przepływowym. Została zmodernizowana w 2014 roku poprzez zmianę systemu pracy z przerywanego na ciągły. Obecnie w związku z rosnącą ilością ścieków i eksploatacją wyposażenia technologicznego planowana jest kolejna modernizacja. W 2019 roku złożyliśmy wniosek o dofinansowanie w ramach PROW na lata 2014-2020 na zadanie polegające na dostosowaniu części mechanicznej oczyszczalni ścieków do poziomu technologicznego zapewniającego właściwe oczyszczanie ścieków komunalnych z zanieczyszczeń mechanicznych oraz wymianie w przepompowniach ścieków pomp o większej wydajności.

6.3. Nadzór i kontrola nad jakością świadczonych usług

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą z usług wodociągowych korzysta blisko 100% ludności, natomiast z usług kanalizacyjnych korzysta ok. 40 % mieszkańców. Ze względu na to że gmina Grabów nad Pilicą charakteryzuje się zabudową mieszkaniową jednorodzinną rozproszoną, realizowane jest przedsięwzięcie współuczestniczenia w kosztach w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków u osób fizycznych. Dotychczas zrealizowano budowę 178 przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2019 roku wybudowane zostało 10 przydomowych oczyszczalni ścieków w dwóch miejscowościach – Kępa Niemojewska oraz Broncin.

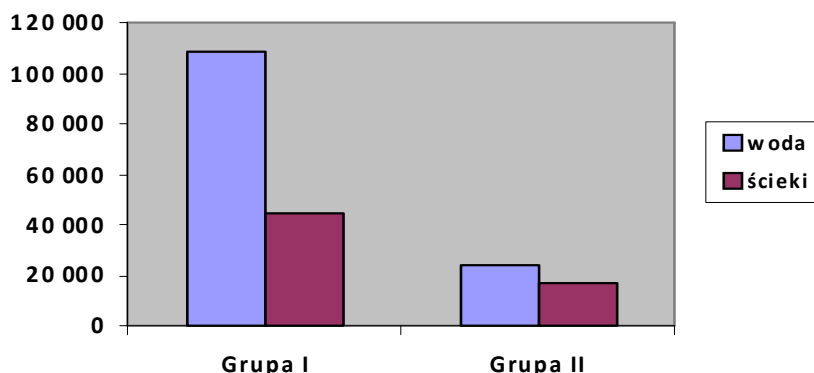
Lokalny rynek odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych charakteryzuje się stałym, chociaż nieznacznym przyrostem ich liczby. Związane jest to z budową nowych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także z powstawaniem nowych nieruchomości mieszkalnych.

Gmina Grabów nad Pilicą zapewnia wysoką jakość świadczonych usług, niezawodność zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na bieżąco wykonuje remonty sieci oraz urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Wykorzystanie informacji o przed awaryjnych stanach obiektu pozwala ograniczyć koszty eksploatacji systemu przez ograniczenie kosztów przywrócenia obiektu – po awarii, do stanu pierwotnego. Jednocześnie Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi działalność inwestycyjną w tym zakresie.

W celu poprawy jakości usług Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi bieżącą i stałą kontrolę procesów produkcyjnych, co pozwala na natychmiastową reakcję w przypadku jakichkolwiek zakłóceń w procesie, a także na stałą kontrolę parametrów jakościowych. Stały nadzór nad jakością wody prowadzi, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach. Ponadto prowadzona jest regularna kontrola jakości wody podawanej do sieci w ramach monitoringu kontrolnego – raz na kwartał, oraz w ramach monitoringu przeglądowego – raz w roku. Badania wykonuje na zlecenie akredytowane laboratorium zewnętrzne. Także ścieki oczyszczone i surowe zgodnie z warunkami pozwolenia wodno-prawnego i obowiązującymi przepisami, poddawane są analizie przez laboratorium zewnętrzne posiadające wymagane akredytacje.

Dla poprawy jakości obsługi usługobiorców Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi systematyczną kontrolę pracy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej raz obsługuje telefon interwencyjny. Pozwala to na bezzwłoczne usuwanie wszelkich awarii na sieciach.

SPRZEDAŻ WODY I ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW W M² W 2019R.

Grupa I - odbiorcy indywidualni i instytucje budżetowe

Grupa II- odbiorcy prowadzący działalność przemysłową i usługową

6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Grabów nad Pilicą realizowane były przez firmę PreZero Service Wschód Sp. z o.o. 26-600 Radom, ul.Wrocławska 3, Zakład Usług Komunalnych w Warce, ul. Farna 4 oraz Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EKO-MAX” Tadeusz Paprocki w Warce, ul. Gośniewska 120A oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych ATK Recykling, ul. Chorzowska 3, 26-600 Radom. Firma ATK Recykling została wybrana w trybie ustawy o zamówieniach publicznych. Pozostałe trzy firmy odbierają odpady komunalne od firm oraz z działek rekreacyjnych.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Grabów nad Pilicą mają możliwość selektywnego zbierania odpadów bezpośrednio na terenie nieruchomości. Odbiorem odpadów zostały objęte następujące frakcje odpadów: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowaniowe odpady wielomateriałowe oraz popiół z palenisk domowych. Odpady zmieszane (pozostałości po segregacji) odbierane są od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy z częstotliwością co dwa tygodnie, szkło odbierane jest raz na trzy miesiące, tworzywa sztuczne, metale i tworzywa wielomateriałowe raz na miesiąc, papier i tektura raz na trzy miesiące. Ponadto w okresie od marca do listopada jeden raz na miesiąc są odbierane odpady ulegające biodegradacji oraz w okresie od listopada do maja jeden raz na miesiąc jest odbierany popiół z palenisk domowych. Odbiór odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon oraz chemikali odbywa się

poprzez odbieranie wystawionych ww. odpadów przez właścicieli przed swoimi nieruchomościami jeden raz na pół roku.

Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą Uchwałą Nr 2.5.2018 z dnia 11.12.2018r. ustaliła metodę obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy od gospodarstwa domowego. Metoda naliczania opłaty od gospodarstwa domowego wydaje się najbardziej korzystna. Jej zastosowanie umożliwia stabilne kształtowanie wysokości opłaty. Nie wymusza ciągłości zmian w deklaracji. Metoda ta jest sprawdzoną w Gminie Grabów nad Pilicą bowiem funkcjonuje od kilku lat.

Zgodnie z w/w Uchwałą miesięczna opłata od gospodarstwa domowego za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie zbieranymi w sposób selektywny wynosi 70 zł, natomiast w przypadku zbierania selektywnego odpadów komunalnych wynosi 45 zł.

Ponadto zgodnie z w/w uchwałą dla gospodarstw jednoosobowych Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą ustaliła niższą stawkę. W przypadku, gdy gospodarstwo jednoosobowe nie zbiera odpadów komunalnych w sposób selektywny miesięczna stawka wynosi 40 zł, natomiast w przypadku zbierania selektywnego odpadów wynosi 20 zł.

W przypadku posiadania przydomowego kompostownika mieszkańcom przysługuje zwolnienie w kwocie 10zł miesięcznie.

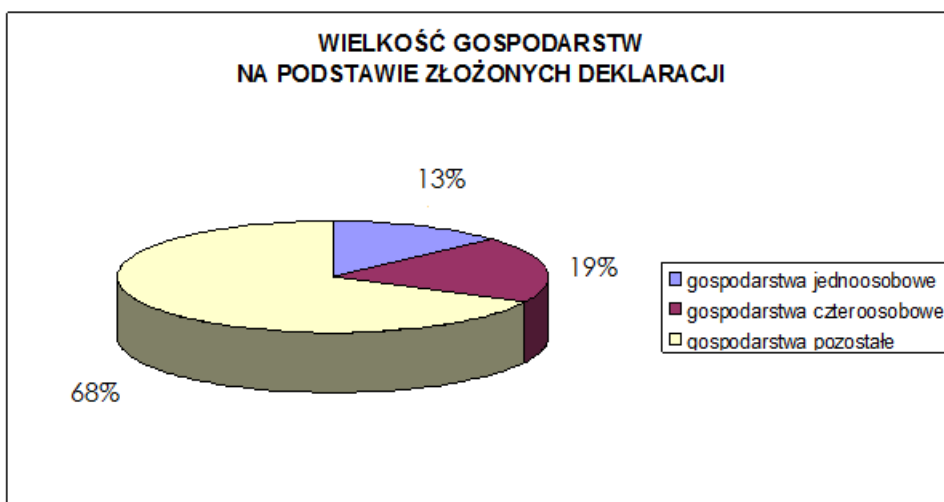
Zgodnie z art. 6r ust.2 z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto: 100 % mieszkańców. Na dzień 31.12.2019 łącznie z terenów zamieszkałych złożonych było 1299 deklaracji, z czego:

- 1253 gospodarstw domowych tj. 96,45% deklarowało zbieranie odpadów w sposób selektywny,
- 46 gospodarstw domowych tj. 3,55% deklarowało zbieranie odpadów w sposób nieselektywny.

Po przeanalizowaniu każdej nieruchomości gminy Grabów nad Pilicą liczba gospodarstw domowych jednoosobowych wyniosła 166, natomiast pozostałe gospodarstwa stanowią dwie lub więcej osób. Najwięcej gospodarstw domowych jest czteroosobowych (ok. 250).

Działania sprawdzające Gminy w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone są na bieżąco poprzez informacje od firmy odbierającej odpady, sołtysów zgłaszających nieprawidłowości oraz weryfikację złożonych deklaracji.

W Gminie Grabów nad Pilicą nastąpiło w ostatnim czasie przeobrażenie systemu gospodarki odpadami. System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest wciąż udoskonalany. Celem zmian jest doprowadzenie do zwiększenia ilości odzyskiwanych surowców wtórnych oraz zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez umieszczanie ich na składowiskach. Właśnie dla osiągnięcia tych celów konieczna jest budowa sprawnego systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.

Edukacja ekologiczna

Gmina Grabów nad Pilicą w 2019r. prowadziła wśród mieszkańców wzmożoną kampanię w zakresie edukacji ekologicznej. Do sołtysów dostarczane były plakaty informacyjne „STOP SMOGOWI” dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych, a także o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych. Zostały przygotowane dodatkowe ulotki do kampanii uświadamiającej istotę i rolę selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz ulotki z apelem Wójta Gminy Grabów nad Pilicą o poprawną segregację odpadów komunalnych. Ww. ulotki były dostarczone przez pracowników Urzędu Gminy w Grabowie nad Pilicą do każdego gospodarstwa domowego na terenie naszej gminy. Wszystkie informacje dotyczące gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się na specjalnie utworzonej zakładce „Gospodarka odpadami komunalnymi” na stronie www.grabow.pl.

Od roku 2019 przy zbiórce odpadów komunalnych wprowadzono dodatkowo odbiór od mieszkańców popiołu, co powinno przełożyć się na mniejszą ilość odpadów zmieszanych.

7. OŚWIATA I WYCHOWANIE

7.1. Baza lokalowa i stan organizacji

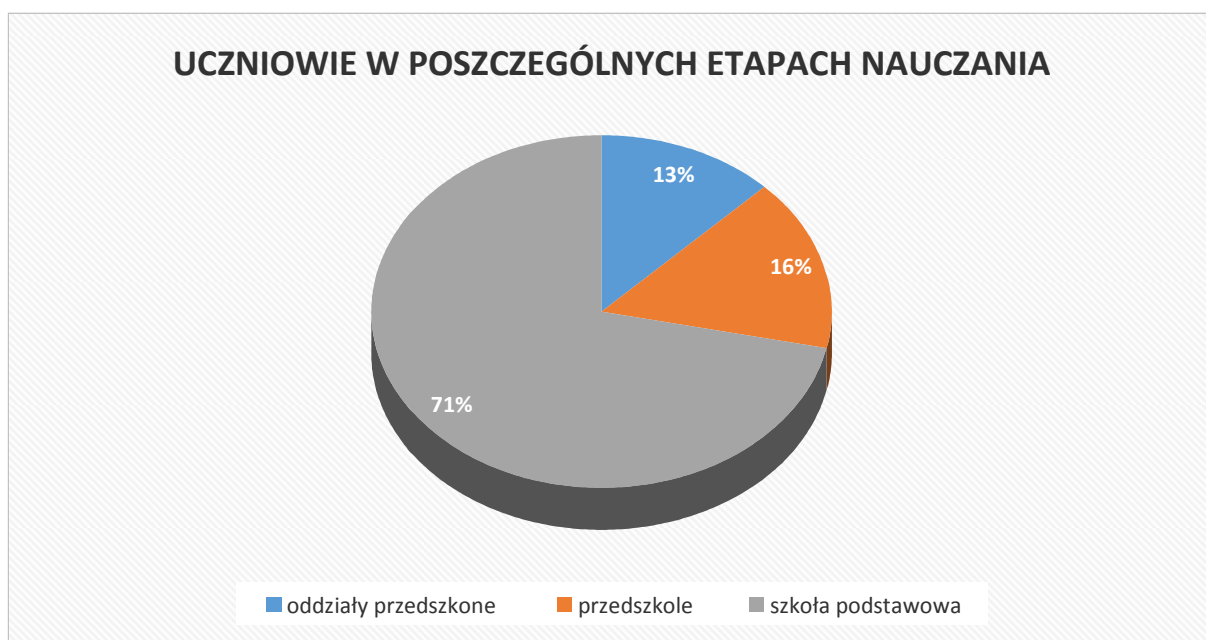
Gmina Grabów nad Pilicą podzielona jest na dwa obwody szkolne:

- obwód Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą z siedzibą przy ul. Parkowej, działająca w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą obejmuje miejscowości: Kępa Niemojewska, Zakrzew, Grabów Zaleśny, Tomczyn, Broncin, Cychrowska Wola, Grabowska Wola, Utniki, Grabina, Zwierzyniec, Nowa Wola, Koziołek, Grabów nad Pilicą, Brzozówka, Wyborów, Nowy Grabów, Lipinki, Paprotnia, Czerwonka, Strzyżyna, Łękawica, Celinów, Dziecinów, Edwardów.
- obwód Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie z siedzibą przy ul. Wspólnej obejmuje: Augustów, Budy Augustowskie, Dąbrówki.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą funkcjonują:

- Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą składający się z przedszkola i szkoły podstawowej,
- Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie.

Na dzień 30.09.2019 roku do wszystkich szkół uczęszczało łącznie 460 uczniów w tym szkoła podstawowa- 330 uczniów, oddziały przedszkolne- 58 uczniów i przedszkole- 72 uczniów.

Bardzo istotnym czynnikiem w realizacji procesu nauczania jest dbałość o ciągłe wzbogacanie placówek w nowoczesny sprzęt, pomoce dydaktyczne, nowoczesne technologie co niewątpliwie poprawia jakość kształcenia między innymi poprzez rozbudzanie zainteresowania nowościami technicznymi oraz umacnianie osobowości ucznia, co czyni go bardziej wartościowym w otaczającej rzeczywistości.

Uwzględniając ten fakt placówki na bieżąco wyposażane są w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne, w tym : komputery, laptopy, tablety, cyfrowe aparaty fotograficzne, tablice interaktywne i inne. W coraz szerszym zakresie wykorzystuje się sprzęt elektroniczny w celu uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego. Stały rozwój bazy dydaktycznej pochłania określone nakłady finansowe.

Dodatkowe zakupy możliwe są między innymi dzięki pozyskiwanym środkom z różnych źródeł między innymi udział w realizacji projektów.

W roku 2019 na terenie Gminy Grabów nad Pilicą realizowane były następujące projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych dotyczące szkół i placówek oświatowych:

Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą:

1. Szkolny Klub Sportowy Unia Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza
2. Program dla szkół: Owoce, warzywa, mleko i przetwory mleczne
3. Trzymaj formę
4. Akademia bezpiecznego Puchatka
5. Zdrowy kręgosłup, zdrowa waga
6. Być jak Ignacy
7. Archipelag skarbów
8. Niesamowity świat higieny jamy ustnej
9. Jesteś widoczny, jesteś bezpieczny – WORD Radom
10. Gra terenowa śladami przeszłości Zapilcza
11. Śniadanie daje moc

Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie:

1. Zbieranie zużytych baterii i telefonów w ramach Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego.
2. Ogólnopolski Projekt „Młodzi Cyfrowi, Cyfrowi Rodzice”
3. Udział w challangu #TRASHTAG
4. Akademia Bezpiecznego Puchatka
5. Zrób sobie bryłkę- projekt z klasą

6. Lepsza szkoła

7. Miód

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych podlega ciągłej modernizacji. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe.

We wszystkich szkołach znajdują się pracownie komputerowe i jest dostęp do internetu. Dla podniesienia jakości i warunków nauczania corocznie dokupowane są pomoce naukowe, a także uzupełniane księgozbiory bibliotek szkolnych. Niemalże każda sala wyposażona jest w tablicę multimedialną lub projektor z ekranem. Zajęcia przeprowadzane są z wykorzystaniem najnowszych technologii.

Stan zaplecza sportowego jest zadawalający. W Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą znajdują się :

- boisko do piłki nożnej 820 m²,
- boisko wielozadaniowe 800 m²,
- skocznia 12 m²,
- bieżnia lekkoatletyczna o wymiarach 180 m x 5 m.
- sala gimnastyczna o powierzchni 184 m².
-

W roku 2019 wykonywany był kolejny etap budowy hali sportowej wraz z zapleczem oraz niezbędną infrastrukturą techniczną wewnętrzną i zewnętrzną, która będzie mieć powierzchnię użytkową 1275,2 m² i wymiary: długość – 63,14 m, szerokość – 26,26 m, wysokość – 10,44 m.

Na Istniejącym boisku szkolnym przy Szkole Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie wykonano nawierzchnie polireutanową oraz dokonano wyposażenia w niezbędne urządzenia i ogrodzono piłkochwyłami. Inwestycję zrealizowano przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Mazowieckiego

Zostały pozyskane środki z Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych, dzięki którym została doposażona pracownia informatyczna w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą. Pracownia wyposażona była w 15 komputerów oraz mały projektor. Dzięki dofinansowaniu w kwocie 45 tysięcy złotych została ona przystosowana do nauki całej klasy jednocześnie. Zakupione zostały komputery z oprogramowaniem, tablica interaktywna, projektor, drukarka wielofunkcyjna oraz słuchawki z kolumnami nagłaśniającymi umożliwiającymi prowadzenie zajęć językowych. Nauczyciel do dyspozycji ma program zarządzania klasą - jest to narzędzie wspomagające prowadzenie zajęć, daje możliwość swobodnego prowadzenia lekcji multimedialnej, pozwoli na kontrolowanie

pracy uczniów i szybkie reagowanie na pojawiające się trudności w opracowywanym materiale. W ramach zadania zostały także wymienione wszystkie stoliki komputerowe i fotele a sala została odświeżona. Niewątpliwie nie tylko jakość ale i komfort zajęć się zwiększy. Liczymy, że inwestycja przyniesie wymierne korzyści dla naszych uczniów.

Po zrealizowanym projekcie przez gminę "Ja w internecie" w okresie 2018-2019 r, wyposażono Szkołę Podstawową w Augustowie w 8 laptopów.

Przy obydwu szkołach są dobrze wyposażone place zabaw.

Szkoła także organizuje dożywianie uczniów. Dożywianie jest zorganizowane w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą (przedszkole i szkoła podstawowa) stołówka, w których dzieci otrzymują ciepłe posiłki.

Zapewnia się również uczniom specjalistyczną opiekę pedagogiczną logopedy.

Ponadto we współpracy z Gminą (GKRPA) szkoły mają zapewnione odpowiednie programy i prowadzą profilaktykę uzależnień (pogadanki, konkursy tematyczne, zapoznanie się z odpowiednią literaturą).

Szkoły też współpracują i współdziałają z rodzicami na wielu płaszczyznach (działalność rady rodziców).

7.2 Opieka przedszkolna

W chwili obecnej na terenie gminy funkcjonuje jedno publiczne przedszkole i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Przedszkole to nie tylko opieka dla dzieci, ale tworzenie warunków do wielostronnego rozwoju dziecka, zapewnienia wychowania i edukacji na dobrym poziomie. Dzieci mogą rozwijać swoje indywidualne zdolności.

7.3. Kadra

Liczebność kadry pedagogicznej jest zadowalająca (świadczy o tym m.in. wskaźnik liczby uczniów na 1 nauczyciela – średnio prawie 10 uczniów na 1 nauczyciela. Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2019 roku w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Grabów nad Pilicą w przeliczeniu na etaty wynosi 46,33 nauczycieli oraz 15,50 pracowników administracji i obsługi.

Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2019 roku w poszczególnych placówkach obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie w etatach		
		Nauczyciele	Pracownicy administracji i obsługi	Ogółem
1.	Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą	35,50	13,05	48,55
2.	Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	10,83	2,45	13,28
	Ogółem	46,33	15,50	61,83

Nauczycieli według stopnia awansu zawodowego na dzień 31 sierpnia 2019 roku obrazują poniższe tabele.

Nauczyciele Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	4
2	Kontraktowy	5
3.	Mianowany	7
4.	Dyplomowany	21
Ogółem	X	37

**Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w
Augustowie**

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	0
2	Kontraktowy	3
3.	Mianowany	2
4.	Dyplomowany	10
Ogółem	X	15

7.4. Wynagrodzenia nauczycieli

Samorządy na mocy art. 30a Karty Nauczyciela do 20 stycznia każdego roku przeprowadzają analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Wspomniane średnie wynagrodzenia nauczycieli stanowią dla: nauczyciela stażysty - 100 %, nauczyciela kontraktowego - 111 %, nauczyciela mianowanego - 144 %, nauczyciela dyplomowanego - 184 % kwoty bazowej, określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W wyniku dokonanej analizy okazało się, że wypłacane wynagrodzenia dla nauczycieli w 2019 r. nie osiągnęły wysokości średnich wynagrodzeń, w związku z tym nauczycielom został wypłacony jednorazowy dodatek uzupełniający. Ustala się w tym celu kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli ustalonych w danym roku.

Na terenie naszej gminy średnie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych i dyplomowanych nie osiągnęły ustawowego wymogu i były w przeliczeniu na ogół etatów, mniejsze u kontraktowych o 2.201,32 zł a u dyplomowanych o 9.880,07 zł, natomiast średnie wynagrodzenia nauczycieli stażystów i mianowanych osiągnęły ustawowy wymóg i przekroczyły średnie

wynagrodzenia nauczycieli stażystów o 2.859,39 zł nauczycieli mianowanych o 8.111,11 zł.

Różnice są niewielkie i są one efektem zrównoważonej polityki finansowej która zakłada maksymalizację wyników do adekwatnych nakładów. Gospodarność środków publicznych jest jednym z priorytetowych zadań gminy. Koniecznie trzeba zaznaczyć, że nauczyciele w 2019 roku otrzymali podwyżkę blisko 10% na którą nie została przekazana subwencja w 100% a różnicę należało pokryć z dochodów własnych jednostki.

WYSOKOŚĆ ŚREDNICH WYNAGRODZEŃ NAUCZYCIELI NA POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH AWANSU ZAWODOEGO W SZKOŁACH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ GRABÓW NAD PILICĄ W 2019 ROKU

Stopnie awansu zawodowego	Ustawowa kwota na wynagrodzenia dla nauczycieli	Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia dla nauczycieli
nauczyciel stażysta	156 492,61 zł	159352,00 zł
nauczyciel kontraktowy	130 777,85 zł	128 578,53 zł
nauczyciel mianowany	434 738,12 zł	442 849,23 zł
nauczyciel dyplomowany	1 912 146,61 zł	1 902 266,54,11 zł

7.5. Dowóz uczniów do szkół

Uczniowie dowożeni są do szkół przewozem zamkniętym, własnymi autokarami. Łącznie do szkół dowożonych jest 195 uczniów. Koszt dowożenia jednego ucznia w roku szkolnym 2018/2019 wyniósł 1 414,18 zł. Nasze działania w tym zakresie koncentrują się na zapewnieniu bezpiecznego oraz w miarę możliwości jak najkrótszego czasu dowiezienia uczniów.

7.6 Stypendia szkolne

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów ale także szkół ponadgimnazjalnych którzy zamieszkują na terenie Gminy Grabów nad Pilicą. Stypendia szkolne przyznawane były:

- w okresie od dnia 01.01.2019 roku do dnia 30.06.2019 roku
- w okresie od dnia 01.09.2019 roku do dnia 31.12.2019 roku

Poniższa tabela pokazuje liczbę przyznanych stypendiów szkolnych w roku 2019 z wyszczególnieniem typów szkół w których uczniowie pobierali naukę.

Wyszczególnienie	Liczba przyznanych stypendiów			Ogółem
	Rodzaj szkoły			
	Ponadpodsta wowe	Gimnazjum	Szkoła podstawowa	
Od 1.01.2019 r do 30.06.2019 r	6	2	21	29
Od 1.09.2019 r do 31.12.2019 r	5	0	14	19

7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą rozpatrywano zgodnie z dyspozycją art. 122 ustawy Prawo oświatowe wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych.

Poniższa tabela pokazuje liczbę złożonych i rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie kształcenia młodocianych pracowników w roku 2019

Liczba młodocianych, którzy ukończyli naukę zawodu w tym:		Liczba pracodawców
nauka zawodu	przyuczenie do wykonywania określonej pracy	5
6	1	

Na realizację powyższego zadania otrzymano dotację z budżetu Wojewody Mazowieckiego, która w 100% pokryła poniesione wydatki.

7.8. Poziom nauczania

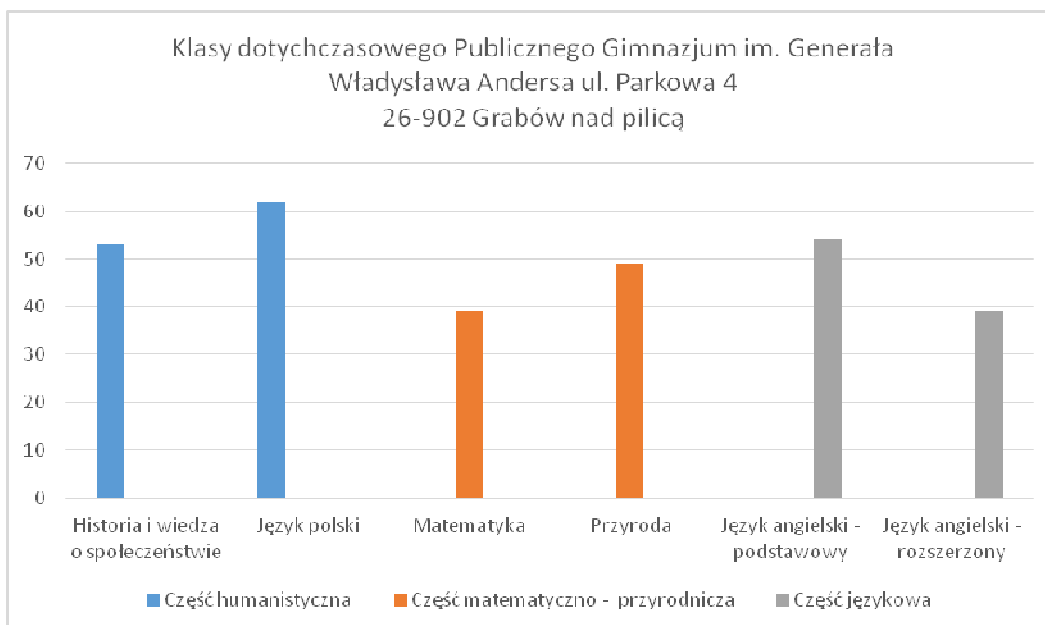
Egzamin gimnazjalny

Egzamin gimnazjalny został przeprowadzony w dniach od 10 do 12 kwietnia 2019 r. Celem egzaminu jest obiektywne zbadanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów na zakończenie etapu kształcenia – po gimnazjum. Należy podkreślić, że egzamin daje informacje mierzalne, ale same wyniki niepełnie przedstawiają pracę szkoły.

Największy wpływ na poziom edukacyjny ucznia mają bowiem następujące czynniki:

- czynniki środowiskowe, czyli status społeczno-ekonomiczny ucznia, poziom aspiracji edukacyjnych, warunki bytowe, wielodzietność i bezrobocie rodziców,
- czynniki indywidualne, tkwiące w samym uczniu, jego zaangażowanie w uczenie, indywidualne podejście do nauki, specyficzne uzdolnienia uczniów w obszarach badanych umiejętności, trudności w uczeniu się, niesystematyczne przygotowywanie się do zajęć, niska frekwencja, a także niskie możliwości intelektualne,
- czynniki edukacyjne, czyli planowanie działań edukacyjnych w placówkach, dobór programów nauczania i podręczników, wprowadzanie najnowszych technologii,
- nauczyciel - jego zaangażowanie, wrażliwość na potrzeby ucznia, poziom wiedzy i umiejętności, otwarcie na własny rozwój.

Wynik egzaminu zewnętrznego jest i musi być wykorzystywany w ocenie jakości pracy szkoły, ale należy pamiętać o tym, że cały proces edukacyjny musi być ukierunkowany na systematyczny rozwój ucznia i nie może być ograniczony i podporządkowany jedynie egzaminowi. Niemniej jednak wynik egzaminu zewnętrznego daje wskazówki na jakich obszarach działań edukacyjnych należy skupiać uwagę, dokonywać określonych korekt i modyfikacji mających na celu poprawę wyników nauczania. Szkoła ma wspomagać uczniów w ich rozwoju i oferować wysoką jakość nauczania.

WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO 2019 W PORÓWNANIU Z WYNIKAMI EGZAMINÓW W POWIECIE KOZIENICKIM I WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM.

Lp.	Nazwa	Województwo mazowieckie	Powiat kozienicki	Gmina Grabów nad Pilicą
1.	CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA			
	Historia i wiedza o społeczeństwie	62	58	53
	Język polski	66	62	62
2.	CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA			
	Matematyka	47	42	39
	Przyroda	52	48	49
3.	CZĘŚĆ JĘZYKOWA			
	Język angielski podstawowy	73	61	54
	Język angielski rozszerzony	58	43	39

Wyniki są diagnozą sytuacji dydaktycznej w szkole, wskazującej jej mocne i słabe strony i umożliwiającą budowę planu rozwoju szkoły .

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty po raz pierwszy został zorganizowany w roku szkolnym 2018/2019, który sprawdzał wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Egzamin obowiązkowy przeprowadzony został w formie pisemnej przez trzy kolejne dni (15-17 kwietnia 2019r.). Uczeń przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów: z języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty rok 2019

	Język polski	Matematyka	Język angielski
Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	58	33	39
Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą			
Egzamin standardowy	63	44	50
Egzamin dostosowany	54	13	35
Gmina			
Egzamin standardowy	61	41	47
Egzamin dostosowany	54	13	35
Powiat	61	42	52
Województwo	67	50	64
Kraj	63	45	59

Średni wynik gminy z języka polskiego jest taki sam jak w powiecie, niższy niż w województwie i niższy niż w kraju. Średni wynik gminy z matematyki jest niższy niż w powiecie, województwie i kraju. Średni wynik gminy z języka angielskiego jest niższy niż w powiecie, w województwie i w kraju.

7.9 Analiza stanu oświaty

Zakres przygotowanych informacji nie wyczerpuje wszystkich zadań oświatowych, niektóre z nich traktuje w sposób ogólny. W związku z ciągłymi zmianami programowymi i prawnymi wiele zadań na bieżąco dostosowywanych jest do obowiązujących zasad i warunków funkcjonowania gminnej oświaty w odniesieniu do nowych standardów oświatowych.

Zebrane informacje dają natomiast obraz stanu oświaty w Gminie Grabów nad Pilicą w zakresie organizacji, kadry pedagogicznej, wyposażenia a przede wszystkim informacje o wynikach osiąganych przez uczniów na egzaminie. Wydatki na edukację traktujemy jako najbardziej efektywną inwestycję. Jest to, bowiem dziedzina życia wymagająca znacznych nakładów, które procentują tylko i wyłącznie w przyszłości. Staramy się szczególnie, aby we wszystkich szkołach wszystkie dzieci miały równe szanse. Najważniejsze są dzieci, a dobra szkoła to rzetelna podstawa na całe życie.

Wysoki poziom edukacji jest podstawowym warunkiem osiągnięcia rozwoju społeczeństwa. Wykształcenie ogólne wsparte znajomością języków obcych i umiejętnością posługiwania się komputerem, należy do podstawowych czynników decydujących o sukcesie ekonomicznym w gospodarce rynkowej. Zmieniające się warunki demograficzne w Gminie wywołują konieczność udoskonalania organizacji szkolnictwa podległego samorządowi gminy.

Nauka w szkołach większych, lepiej wyposażonych w środki dydaktyczne i lepiej przygotowaną kadre pedagogiczną, daje uczącej się młodzieży większe szanse na zdobycie wiedzy przydatnej do kontynuowania nauki w szkołach ponadpodstawowych.

Przygotowanie do życia w społeczeństwie informacji jest jednym z głównych zadań systemów edukacji Unii Europejskiej.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego w Gminie Grabów nad Pilicą

Gmina Grabów nad Pilicą położona jest w północno-zachodniej części powiatu kozienickiego i w południowej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu kozienickiego wchodzi łącznie 7 gmin: Kozienice, Magnuszew, Grabów nad Pilicą, Głowaczów, Sieciechów, Garbatka-Letnisko, Gniewoszków.

Według podziału hydrograficznego Polski Gmina Grabów nad Pilicą znajduje się w dorzeczu Wisły, a dokładniej w zlewni rzeki Pilicy stanowiącej lewy dopływ Wisły. Rzeka Pilica stanowi jednocześnie północną granicę Gminy, jej długość na tym terenie wynosi około 9 km. Pozostałe rzeki Gminy to prawobrzeżne dopływy Pilicy. Są to ciek i liczne rowy melioracyjne. Wschodnia część Gminy odwadniana jest przez ciek i rowy Kanału Trzebieńskiego.

Pod względem stanu ilościowego wód płynących, na terenie Gminy Grabów nad Pilicą stwierdza się występowanie obszarów zagrożonych podtopieniami w jej północno- zachodniej części wzdłuż tarasów rzeki Pilicy. Ze względu na to, że rzeka Pilica stanowi północną granicę z gminą Warka, na podtopienia narażony jest jedynie niewielki obszar w północnej części Grabowa nad Pilicą. Są to okolice miejscowości: Kępa Niemojewska i Zakrzew. Zagrożenie powyższe jest stale monitorowane a procedury ostrzegania i reagowania opracowane są i przyjęte w Planie Zarządzania Kryzysowego dla Gminy Grabów nad Pilicą.

Na obszarze gminy Grabów nad Pilicą znaczny wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw

oraz emisja liniowa. Największe zanieczyszczenie ma miejsce podczas sezonu grzewczego.

Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacji grzewczych, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego.

8.2 Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego

W celu poprawy stanu powietrza i ochrony środowiska naturalnego Gmina wśród mieszkańców w 2019 roku prowadziła kampanie edukacyjne i informacyjne poprzez:

- plakaty informacyjne dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych oraz o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych;
- ulotki informacyjne zachęcające do prawidłowego segregowania odpadów komunalnych oraz do kompostowania bioodpadów. Wszystkie informacje dotyczące gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się na specjalnie utworzonej zakładce „Gospodarka odpadami komunalnymi” na stronie www.grabow.pl.
- spotkania informacyjne z mieszkańcami na temat gospodarki odpadami komunalnymi;
- zbiórkę w szkołach makulatury, zużytych baterii, plastikowych nakrętek;
- organizowanie konkursów w szkołach w celu wzrostu świadomości uczniów o potrzebie dbania o środowisko naturalne;
- sadzenie krzewów;
- budowa dróg o nawierzchni zmniejszających natężenie hałasu.

W celu niwelowania skutków niewłaściwego korzystania z środowiska naturalnego i kontroli jego stanu Gmina Grabów nad Pilica w 2019 roku podjęta działania w obszarach:

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Corocznie w budżecie Gminy zabezpiecza się kwotę na działania związane z zapobieganiem bezdomności oraz opieką nad zwierzętami. Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami jest zadaniem własnym Gminy, które jest realizowane na podstawie umów zawartych ze schroniskiem oraz gabinetami weterynaryjnymi. Gmina monitoruje dalsze losy bezpańskich zwierząt przeprowadzając kontrolę w schronisku. W latach 2016-2018 dalszą opiekę nad zwierzętami bezdomnymi zapewniało schronisko dla zwierząt Happy Dog w miejscowości Nowa Krępa. W roku 2019 zawarto nową umowę na opiekę bezpańskich zwierząt ze schroniskiem „BAROS” w miejscowości Suchedniów. Schronisko odłowilo z terenu gminy 11 psów co oznacza wzrost porzuconych zwierząt w porównaniu do roku poprzedniego. W 2019 roku ze schroniska adoptowano 7 psów. W tym przypadku również odnotowano wzrost

w porównaniu do lat poprzednich. Jednak jest to bardzo korzystna sytuacja, ponieważ adopcja zapewnia zwierzętom dom, rodzinę, opiekę, szczęście, zawsze pełną miskę i ciepło.

Koszty prowadzenia opieki nad bezdomnymi zwierzętami w 2019 roku	
Odłowienie i zapewnienie opieki w schronisku	16 500,00 zł
Sterylizacja i kastracja	9 880,00 zł
Opieka weterynaryjna w przypadku udziału w wypadku drogowym	100,00 zł
Dokarmianie bezpańskich zwierząt	563,85 zł
RAZEM:	27 043,85 zł

Likwidacja dzikich wysypisk

Brak poszanowania środowiska naturalnego na obszarze gminy skutkuje powstawaniem zbiorowisk śmieci, które przekształcają się w dzikie wysypiska. Gmina spełniając ustawowy obowiązek ponosi dodatkowe koszty związane z usuwaniem porzucanych odpadów z lasów, rowów przydrożnych, miejsc oddalonych od gospodarstw. W roku 2019 zlecono odbiór 9,3 ton porzucanych odpadów na kwotę 8 205,30 złotych.

Usuwanie wyrobów azbestowych

Gmina sukcesywnie przeprowadza odbiór, transport, utylizację oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Zbiórkę wniosków przeprowadza się w myśl przyjętego w 2014 roku „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014 – 2032” zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy finansowej w usuwaniu wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grabów nad Pilicą” przyjętym Uchwałą NR 22.153.2017 Rady Gminy z dnia 31.08.2017r. W roku 2019 złożono 33 wnioski na około 44 tony płyt eternitowych.

Działalność regulowana i odbiór nieczystości ciekłych

W prowadzonym przez Wójta Gminy rejestrze działalności regulowanej na dzień 31.12.2019 roku było 12 numerów rejestrowych odnośnie firm mogących działać na obszarze gminy w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. W trakcie roku 2019 na wnioski przedsiębiorców dokonano: jednej zmiany wpisu, dwóch wykreśleń oraz jednego wpisu do rejestru.

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Wójt Gminy w drodze decyzji wydaje zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości stałych zgodnie z wymaganiami określonymi

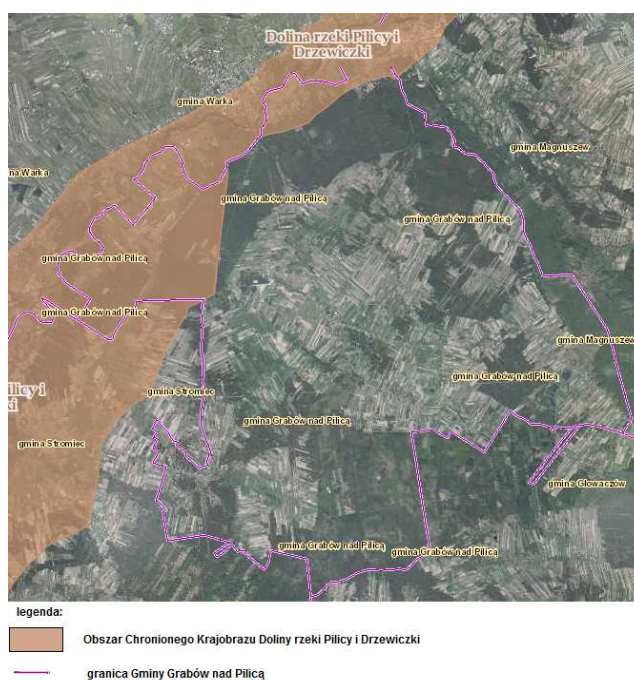
w Uchwale NR XXXV/166/10 Rady Gminy z dnia 25 stycznia 2010r. Na dzień 31.12.2019 r. takie zezwolenia posiadały 4 firmy.

8.3. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą wyznaczone są obszary objęte ochroną przyrody na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są to następujące formy:

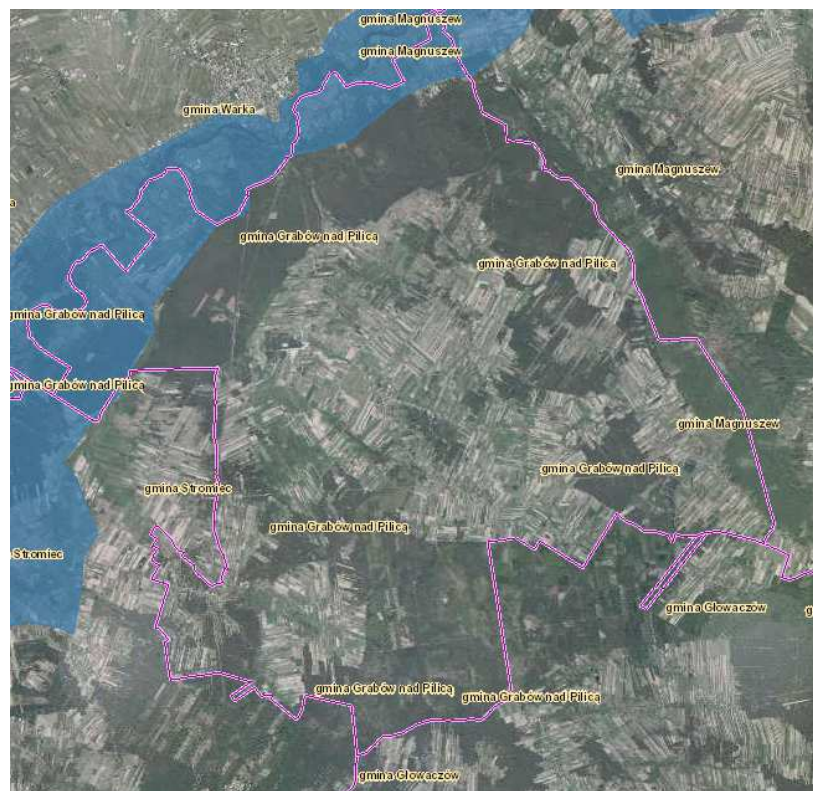
- Obszar Chronionego Krajobrazu – Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- Obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Dolina Dolnej Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica,
- 5 pomników przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki został utworzony 28 czerwca 1983 roku, na mocy Uchwały Nr XV/69/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu. Obszar ten podlega ochronie ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach. Obejmuje on tereny ulokowane w dolinach rzek o dużej atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej. Północna część doliny, którą stanowi wysoki taras rzeczny Pilicy opadający stromą skarpą w stronę rzeki narażony jest na silną erozję. Pozostała część obszaru o charakterze równinnym jest silnie zalesiona i zadrzewiona. Powierzchnia całkowita terenu to 70 380. Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje 1815 ha powierzchni gminy Grabów nad Pilicą i obejmuje jej północno – zachodnią część.

Obszar Natura 2000:

- **Obszar specjalnej ochrony ptaków - Dolina Pilicy** wyznaczony 5 listopada 2004. Obszar obejmuje 80km równoleżnikowy odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5 km, od Inowłodza do ujścia rzeki do Wisły. Jest to ostoja ptasia o randze krajowej. Północną jej granicę obszaru stanowi stroma skarpa, o wysokości względnej do 20 m, miejscami pokryta roślinnością kserotermiczną. Część południowa doliny jest płaska, w znacznym stopniu pokryta lasami. Rzeka na tym odcinku meandruje, tworząc liczne wysepki, łąchy i ławice piasku. W południowo-zachodniej części znajdują się tzw. Błota Brudzewskie, stanowiące największe torfowiska w dolinie. Na terenie obszaru odnotowano co najmniej 32 gatunki ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej i 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na terenie ostoi stwierdzono 56 lęgowych gatunków ptaków związanych z siedliskami wodnymi i bagiennymi. Dolina jest przede wszystkim użytkowana rolniczo, a lasy zajmują niewiele ponad 20% obszaru.

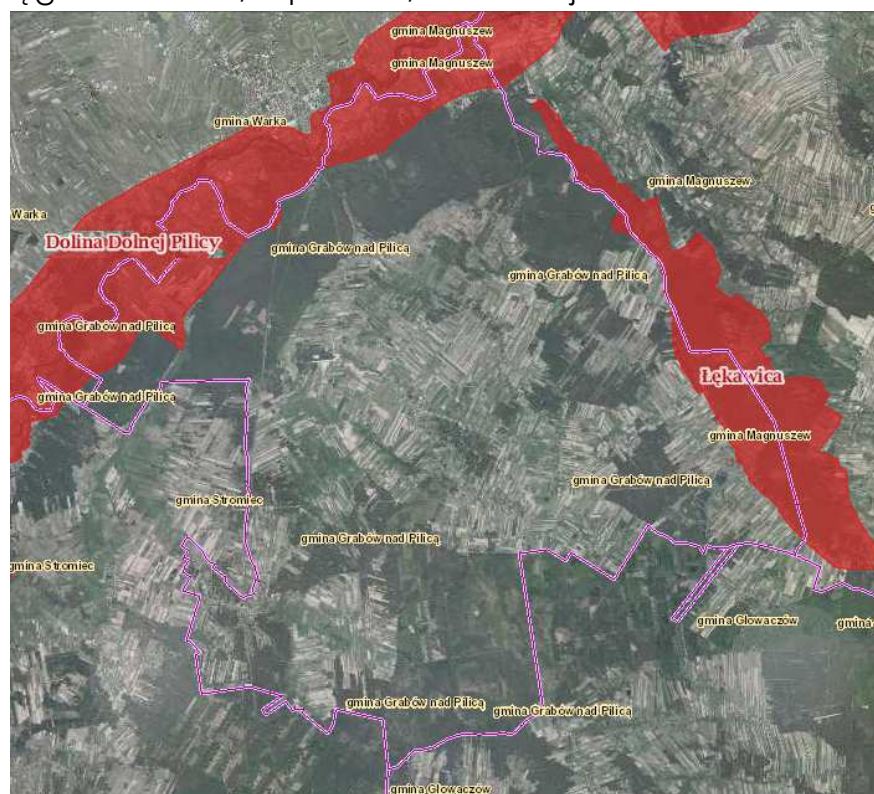
legenda:

- Obszar Natura 2000 - Dolina Pilicy
- granica Gminy Grabów nad Pilicą

- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk - Dolina Dolnej Pilicy.** Obszar obejmuje 80-kilometrowy, równoleżnikowo biegnący odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5km, pomiędzy Inowłodzem a Ostrówkiem-Mniszewem oraz dolinę Drzewiczki. Obszar charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem siedlisk – od kserotermicznych bo bagienne. Dominującym typem siedliska są łąki. Stwierdzono tu występowanie 575 gatunków roślin naczyniowych, w tym rzadkie, zagrożone i prawnie chronione. Pilica jest jedną z ważniejszych w Polsce rzek z punktu widzenia ochrony ichtiofauny - występuje tu 7 gatunków ryb.
- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica.** Obszar znajduje się pomiędzy miejscowością Studzianki Pancerne na południu gminy Głowaczów, a miejscowością Anielin na północy w gminie Magnuszew. Obejmuje on obszar 1468,86 ha. Cały jego teren obejmuje swym zasięgiem wypełnioną holoceniowymi torfami dużą nieckę przylegającą do wysokiej krawędzi doliny, stanowiącej kraniec paleokoryta Wisły. Szatę roślinną stanowi mozaika lasów liściastych, łąk i ziołorośli. Największe zagrożenie dla tego siedliska stanowi zaburzenie stosunków wodnych.

Na terenie obszaru Łękawica rozpoznano cztery typy siedlisk:

- zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe,
- ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

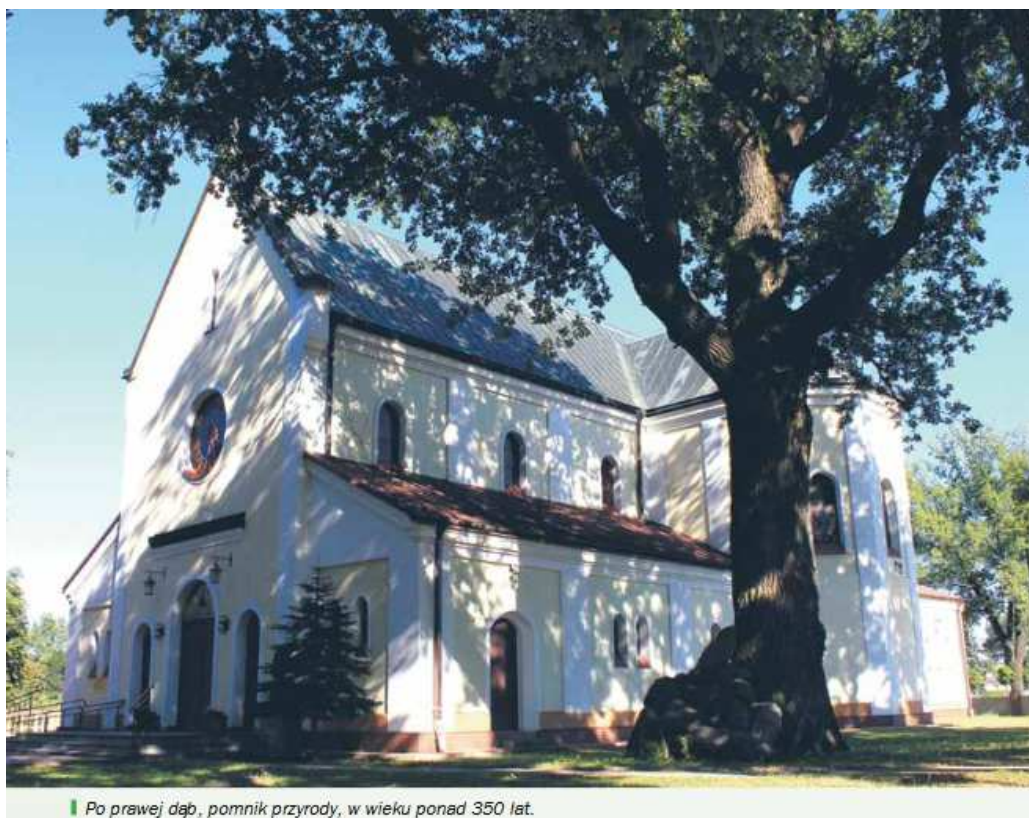

legenda:

- obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 - Dolina Dolnej Pilicy oraz Łękawica
- granica Gminy Grabów nad Pilicą

Pomniki przyrody w Gminie stanowią cztery dęby szypułkowe w miejscowości Łękawica będące zadrzewieniami nad stawami św. Jana oraz jeden dąb szypułkowy w Grabowie nad Pilicą który rośnie na placu kościelnym.

Lp.	Miejscowość	Obiekt poddany ochronie	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Obowiązujący akt prawny
1.	Łękawica	Dąb szypułkowy	510	22	Rozporządzenie Nr 65 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu kozienickiego, opublikowano 14.11.2008 r.
2.	Łękawica	Dąb szypułkowy	400	21	
3.	Łękawica	Dąb szypułkowy	365	22	
4.	Łękawica	Dąb szypułkowy	340	23	
5.	Grabów nad Pilicą	Dąb szypułkowy	460	22	

Po prawej dąb, pomnik przyrody, w wieku ponad 350 lat.

9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabów nad Pilicą, które zostało przyjęte przez Radę Gminy w Grabowie nad Pilicą w dniu 26 czerwca 2000r. –uchwała nr IV/33/2000r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę planowania przestrzennego w Gminie.

W 2018 r. Gmina Grabów nad Pilicą realizując uchwały nr 31.205.2018 Rady Gminy z dnia 4 października 2018 roku przystąpiła do przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla nieruchomości w miejscowości Nowa Wola obejmujący obszar 8 ha. z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową. Dokument w dalszym ciągu podlega opracowaniu. Został opracowany projekt, który zostanie przekazany do uzgodnienia z innymi instytucjami.

Gmina Grabów nad Pilicą wydała łącznie 114 decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy o łącznej powierzchni 23h; w tym 95 dotyczyło warunków pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, 3 - zabudowę usługową, 16 - inne tj. zabudowa garażowa i gospodarcza. Ponadto wydała 5 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego które głównie dotyczyły przebudowy linii energetycznych i budowy infrastruktury o łącznej powierzchni zabudowy 4,2 h.

Na wnioski zainteresowanych wydano 158 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego bądź jego braku, które przez wnioskodawców zostały przedłożone między innymi u notariuszy, w bankach, w biurach geodezyjnych.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą w ubiegłym roku łącznie nadano 47 numery porządkowe, głównie dla nowo wybudowanych budynków, co jest wskaźnikiem rozwoju mieszkalnictwa, ponieważ w 2018 r. nadano 37 numerów porządkowych.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

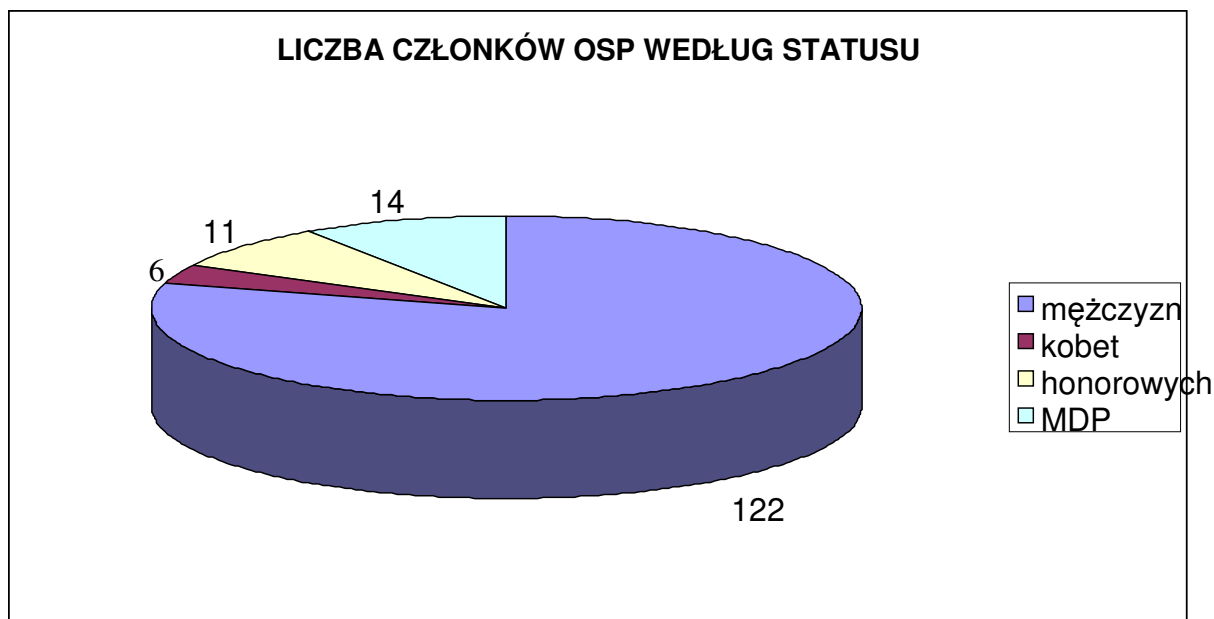
10.1. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2019 roku było 5 aktywnie działających jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym jedna wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz 1 która od lat nie wykazuje działalności.

W skład Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP wchodzi:

- **OSP Grabów nad Pilicą** - jest jednostką powstałą w 1928 roku. Liczy 51 członków w tym: 39 zwyczajnych (w tym 2 kobiety), 4 honorowych, 8 Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. W 2007 roku została włączona w strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada lekki samochód do ratownictwa drogowego marki Renault, dwa średnie samochody ratowniczo-gaśnicze marki Star z 1995 roku oraz Man z 2015 roku oraz pełne wyposażenie i niezbędny sprzęt lekki.
- **OSP Augustów** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 26 członków w tym: 19 zwyczajnych, 1 honorowych, 6 MDP. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Mercedes, z 1981 roku.
- **OSP Grabowska Wola** - jest jednostką powstałą 1965 roku. Liczy 26 członków w tym: 24 zwyczajnych i 2 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Jelcz z 1986 roku.
- **OSP Łękawica** - jest jednostką powstałą w 1950 roku. Liczy 23 członków w tym: 19 zwyczajnych i 4 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód gaśniczy marki Jelcz z 1983 roku.
- **OSP Zakrzew** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 27 członków zwyczajnych (w tym 4 kobiety). Po długoletnim braku zaangażowania w działalność OSP członkowie straży w 2019 roku wznowili działalność jednostki tj: został wybrany nowy zarząd OSP i Komisja Rewizyjna. W 2019 roku dokonano rozbudowy remizy strażackiej.
- **OSP Cychrowska Wola** jest jednostką zarejestrowaną w KRS jako Stowarzyszenie. W związku z brakiem zaangażowania członków od kilkunastu lat jednostka OSP nie działa, nie odbywają się również zebrania sprawozdawcze.

Liczba członków ogółem wynosi 153 osób, poniższa tabela przedstawia liczbę członków według podziału na mężczyzn, kobiet, honorowych i Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.

W dniu 05.05.2019r. odbyły się gminne zawody sportowo- pożarnicze w m. Augustów oraz X Zawody Powiatowe OSP powiatu kozienickiego w Kozienicach w dniu 15.09.2019r. w których brała udział jednostka OSP Grabów nad Pilicą.

Jednostki OSP są jednostkami mobilnymi, biorą udział w różnych akcjach ratowniczo-gaśniczych, niosą pomoc w przypadku różnych klęsk żywiołowych, wspierają i uzupełniają działania Państwowej Straży Pożarnej w Kozienicach. Ponadto biorą udział w uroczystościach kościelnych i zabezpieczają imprezy sportowe, kulturalne i festyny. Są wszędzie tam gdzie władze państwowe i samorządowe oraz społeczeństwo ich potrzebuje.

Dbając o stały rozwój członków OSP w 2019 roku Gmina wydelegowała i sfinansowała udział w szkoleniach m.in. szkoleniu podstawowym strażaków ratowników OSP /12 osób/ oraz szkoleniu naczelników OSP /1 osoba/. Natomiast 5 członków MDP uczestniczyło w obozie szkoleniowym Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w m. Stegna w terminie: 06.07 do 19.07.2019r.

Nadmienić należy że, jednostki OSP charakteryzują się dużą aktywnością nie tylko w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej ale także jako stowarzyszenia starają się o pozyskiwanie środków zewnętrznych innych niż z budżetu Gminy na swoją działalność.

W 2019 roku został uruchomiony dla jednostek OSP program dofinansowania „Dofinansowanie jednostek OSP” na zadania publiczne. Kwota dofinansowania na jednostkę z Komendy Powiatowej PSP wyniosła 5.000zł. O środki które mogły być przeznaczone na zakup wyposażenia wniosowały cztery jednostki OSP,

Zakupy sprzętu i umundurowania w jednostkach OSP niezbędnego do działań ratowniczo-gaśniczych są realizowane wg potrzeb na bieżąco. Dzięki sukcesywnemu zakupowi sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych możliwe jest sprawne prowadzenie akcji, poprawa warunków pracy strażaków,

sprofesjonalizowanie OSP, podniesienie gotowości bojowej i zachęcanie do ochotniczej służby w OSP. Przez teren gminy Grabów nad Pilicą przebiega trasa kolejowa Warszawa-Radom oraz droga wojewódzka nr 730 na której dochodzi do wypadków drogowych, często nawet śmiertelnych. Na terenie gminy znajdują się duże kompleksy leśne w związku z tym często występują pożary. Aby jednostki mogły skutecznie wykonywać swoje zadania cały czas są na bieżąco wyposażane w sprzęt. Zakupy sprzętu przyczyniają się do poprawy poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz osób biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Dysponowanie nowoczesnym sprzętem wprowadza nową jakość, wzmacnia bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia i zdrowia ludzkiego, dóbr materialnych jak i istniejących walorów przyrodniczych gminy. Ogólne wydatki na ochronę przeciwpożarową na terenie gminy w 2019 roku wyniosły 179.603,29 zł. Środki zewnętrzne były pozyskiwane również bezpośrednio przez jednostki OSP m.in. program dofinansowania „Dofinansowanie jednostek OSP”, dotacje dla jednostki włączonej do KSRRG /tj. OSP Grabów n/P.

ILOŚĆ ZDARZEŃ W 2019 ROKU W KTÓRYCH BRAŁY UDZIAŁ JEDNOSTKI OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Ilość zdarzeń
1.	Grabów nad Pilicą	87
2.	Augustów	12
3.	Grabowska Wola	17
4.	Łękawica	29
Razem		145

STATYSTYKA ZDARZEŃ JEDNOSTEK OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Pożary	Wypadki drogowe	Inne zdarzenia
1.	Grabów nad Pilicą	66	5	16
2.	Augustów	9	-	3
3.	Grabowska Wola	16	-	1
4.	Łękawica	27	-	2
RAZEM:		118	5	22

10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy

Porządkiem i bezpieczeństwem na terenie gminy Grabów nad Pilicą zarządza Komisariat Policji zlokalizowany w Grabowie nad Pilicą mający w swoim zasięgu teren trzech gmin. Służbę w nim pełni 19 policjantów w systemie całodobowym w tym 5 dzielnicowych. Do dyspozycji posiada 3 pojazdów w tym jeden nieoznakowany. Na terenie gminy działają służby patrolowo-interwencyjne, kryminalne oraz Ruchu Drogowego. Działania ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom, ustalenie osób trudniących się procederem przestępczym, zatrzymanie sprawców przestępstw i wykroczeń na gorącym uczynku jak również zatrzymanie osób poszukiwanych przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W 2018 roku Komisariat Policji przeprowadził 15 akcji prewencyjnych m.in. "Bezpieczny po zmroku", "Stop!Trzeźwość", "Bezpieczne Ferie i Wakacje" "SMOG".

W celu kontroli bezpieczeństwa na terenie naszej gminy, Komendant składa corocznie raport ze swojej działalności. Według przedłożonej analizy najczęściej dokonywanymi przestępstwami są przestępstwa w ruchu drogowym oraz przestępstwa w mieniu. Podobna sytuacja występuje w przypadku wykroczeń. W 2019 roku w stosunku do roku poprzedniego spadła wykrywalność o ponad 10 % co daje skuteczność w 70,16% przypadkach.

Niewątpliwie wpływ na poprawę bezpieczeństwa w Gminie Grabów nad Pilicą ma transfer środków finansowych przeznaczony na służby ponadnormatywne. W 2019 roku było to wsparcie w wysokości 5 tys. zł dzięki którym zorganizowano dodatkowo 13 służb.

SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI W GRABOWIE NAD PILICĄ W WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPCZOŚCI KRYMINALNEJ

Działanie	2018 rok	2019 rok
Wszczętych postępowań	216	256
Stwierdzonych czynów przestępczych	139	189
Wykrytych działalności kryminalnych	115	134

**STYSTYKA INTERWENCJI FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI
W GRABOWIE NAD PILICĄ**

Działanie	Ilość	Uwagi
Interwencje domowe	301	Wzrost o 61
Mandaty karnych	263	Wzrost o 90
Pouczenia	1271	Wzrost o 108
Zatrzymanych sprawców	73	w tym 34 zatrzymanych "na gorącym uczynku"
Prowadzono akcje poszukiwawcze za zaginionymi osobami	12	-

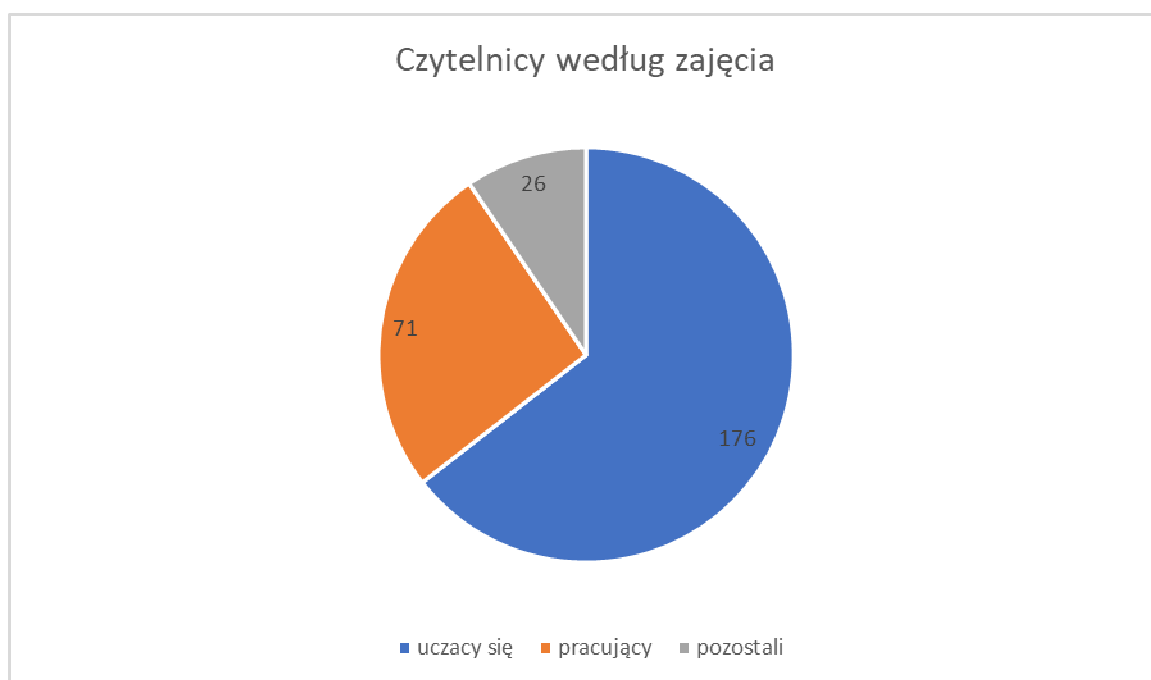
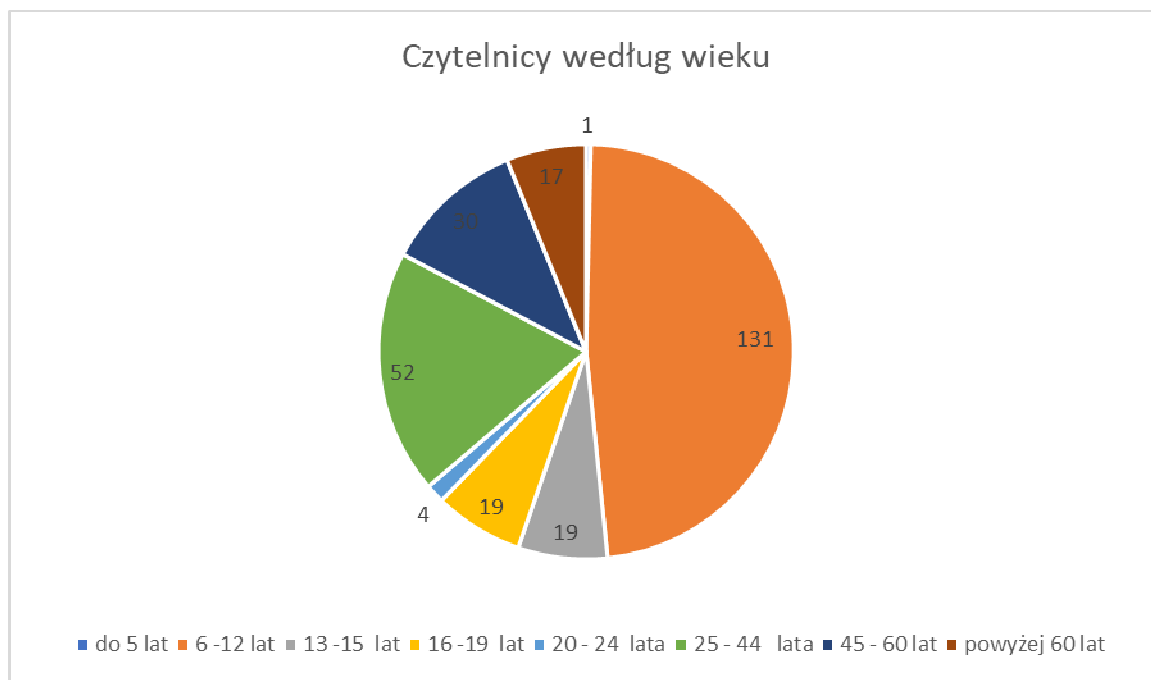
11. KULTURA, SPORT I REKREACJA

11.1. Działalność kulturalna

Gminna Biblioteka Publiczna

Gmina Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą jest nadrzędną instytucją kultury na terenie gminy. Została utworzona w 2009 roku na mocy uchwały nr XXVII/128/09 Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dnia 8 czerwca 2009 roku. Znajduje się przy budynku Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą. Biblioteka w roku 2019 była otwarta 5 dni w tygodniu w godzinach dostosowanych do potrzeb czytelników. Księgozbiór biblioteki na dzień 31.12.2019r. wynosił 5739 woluminów i powiększył się o 527 pozycji w stosunku do roku poprzedniego. W 2019 roku biblioteka pozyskała dotację ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 6 tys. zł przy takim samym współudziale finansowym Gminy Grabów nad Pilicą na zakup nowości wydawniczych. Liczba osób zapisanych do biblioteki wynosiła 564 osoby a aktywnie wypożyczających było 273 czytelników. Bibliotekę odwiedzone 2612 razy i wypożyczono 3799 woluminów. Do dyspozycji czytelników jest sala komputerowa z pełnym oprogramowaniem i dostępem do Internetu z której można korzystać w czasie godzin pracy biblioteki. Dzięki współpracy z Biblioteką Powiatową w Koźlenicach odbyło się w naszej bibliotece we wrześniu spotkanie autorskie z „Panem Poetą” autorem książek dla najmłodszych czytelników. Odbywają się także lekcje biblioteczne i spotkania z najmłodszymi czytelnikami. Biblioteka brała również udział w Festynie Rodzinnym organizowanym w naszej gminie. Biblioteka korzysta

z programu komputerowego KOHA w którym kataloguje się i wypożycza książki w naszej bibliotece. Ponadto wyposażona jest w 8 zestawów komputerowych, umożliwiających swobodne korzystanie czytelnikom, z tak zwanych "wolnych lektur", udostępnionych w sieci.

Zabytki

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą zlokalizowane są obiekty znajdujące się w rejestrze ochrony zabytków, który funkcjonuje w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Warszawie

Do obiektów tych należą:

- cmentarz wojenny z I wojny światowej
- strażnica graniczna obecnie Urząd Gminy

Ponadto na terenie całej gminy znajdują się obiekty budowlane w tym: kapliczki, domy, obórki, budynki gospodarcze dla których prowadzona jest Gminna Ewidencja Zabytków. Na dzień 31.12.2018 w ewidencji znajdowało się 52 pozycji.

11.2. Rekreacja

Gmina Grabów nad Pilicą w swej ofercie rekreacyjnej posiada wachlarz możliwości. Wspierającym miejscem do rozwoju cyfrowego i integracji jest utworzone w 2013 roku Centrum Aktywizacji Społeczności Lokalnej "CYBERIA" usytuowane przy ul. Pułaskiego w Grabowie nad Pilicą. Wyposażone w sprzęt komputerowy i multimedialny, udzielające dostęp do bezpłatnego Internetu oraz oferujące wiele gier i zabaw w tym m.in. stół do bilardu jest miejscem chętnie odwiedzanym i sprzyjającym do podejmowania inicjatyw społecznych. W bieżącym roku zorganizowano w "CYBERII" warsztaty m.in. z tworzenia kokedam i stroików świątecznych, kontynuowany był projekt "M@zowszanie" oraz zorganizowano Narodowe Czytanie a także wieczór poetycki. Do grona miejsc aktywnego odpoczynku i aktywizacji społeczności dołączy niebawem zakupiona w 2019 działka wraz z budynkiem w Cychrowskiej Woli. Miejsce to wymaga remontu, dlatego w grudniu 2019 roku złożyliśmy wniosek o dofinansowanie zadania który w 2020 roku został rozpatrzony pozytywnie. Prace zaplanowane są na rok 2020r.

Nieodzownym elementem rekreacji są wydarzenia rozrywkowe, zapewniające odpoczynek i zabawę, a przede wszystkim integrację społeczności lokalnej. W 2019 roku większym wydarzeniem zorganizowanym dla całej społeczności gminnej był piknik "PARAFIADA" współorganizowany z parafią w Grabowie nad Pilicą

Rekreacja to także ruch na świeżym powietrzu. Funkcję tę pełni kompleks sportowy przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą do którego zaliczamy wielofunkcyjne boiska, bieżnię lekkoatletyczną, siłownię zewnętrzną i plac zabaw a także boisko wielofunkcyjne, plac zabaw i siłownię zewnętrzną przy Szkole Podstawowej w Augustowie.

11.3. Sport

W celu rozwoju sportu na terenie Gminy Grabów nad Pilicą, w tym poprawy warunków jego uprawiania oraz zwiększenia dostępności do działalności sportowej Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą podjęła uchwałę nr 7.36.2010 z dnia 31 maja 2011 roku ws. określenia warunków i trybu udzielania i rozliczania dotacji służących wspieraniu rozwoju sportu w gminie oraz uchwałę nr 24.164.2017 z dnia 30 października 2017 ws. programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, którego m.in. celem jest wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.

Do podstawowych form rozwoju sportu w Gminie w 2019 roku należą :

- Szkolne Kluby Sportowe prowadzące cotygodniowe zajęcia;
- zawody pożarniczo-sportowe

Realizacja powyższych uchwał nie byłaby możliwa bez odpowiedniego zaplecza sportowego. Wymienione we wcześniejszym podrozdziale kompleksy sportowe stale są modernizowane i rozbudowywane tak, aby oferta sportowa dla mieszkańców naszej Gminy była wyczerpująca. W 2019 roku oddano do użytku boisko wielofunkcyjne w Augustowie. Rozpoczęto budowę pełnowymiarowej hali widowisko-sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą. Budowa zaplanowana została w trzech etapach. W roku 2019 zakończono pierwszy etap czyli stan surowy zamknięty.

11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe

Spółeczność samorządowa

Gmina Grabów nad Pilicą należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

- Związek Gmin Ziemi Kozienickiej (od 2001 roku),
- Lokalna Grupa Działania "Puszcza Kozienicka" (współzałożyciel od 2008 roku)

W roku 2019 Gmina przekazała z budżetu 12 tyś.zł składek członkowskich.

- **Związek Gmin Ziemi Kozienickiej** ma na celu

- wspólne planowanie i podejmowanie działań w zakresie ochrony środowiska
- wspieranie edukacji ekologicznej,
- dążenie do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju Gmin,
- **Lokalna Grupa Działania „Puszcza Kozienicka”** działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniając ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, a także uwzględnia promocję wykształcenia wśród mieszkańców obszarów wiejskich, wspieranie przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorstw.

Do największych osiągnięć które przyniosła nam współpraca międzygminna w samym 2018 roku należą:

- likwidacja dzikich wysypisk śmieci,
- zakup "Infokiosku" do Gminnej Biblioteki Publicznej

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy poza stowarzyszeniami OSP i uczniowskim klubem sportowym funkcjonują dwa stowarzyszenia zwykłe mające swoją siedzibę w Centrum Aktywizacji Społeczności Lokalnej "CYBERIA" w Grabowie nad Pilicą oraz niesformalizowane koło, są to:

- **Klub Seniora "Zacisza Przystań"** - członkami są seniorzy i osoby chcące aktywizować tą grupę społeczną. Podstawową ich działalność jest rekreacja i integracja społeczna połączona z rozwojem osobistym. W celu spotkań m.in. na których wykonują prace metodą decoupage, zapoznają się z lokalną twórczością, wymieniają doświadczeniami, - Gmina udostępnia swój lokal. W 2019 roku gmina wsparła klub w organizacji przeglądu pieśni.
- **Stowarzyszenie "Z Potrzeby serca"** - zrzesza ludzi chcących spożytkować swoje umiejętności w sposób kreatywny i pożyteczny. Główną ich działalnością jest integracja różnych grup społecznych poprzez naukę szycia i tworzenia materiałów metodą patchworku. W 2019 roku przy aprobacie gminy stowarzyszenie przeprowadziło w szkołach warsztaty z szycia artystycznego.
- **Klub Przyjaciół Zakrzewa** - jest to nieformalna grupa mieszkańców Zakrzewa, wspierająca działania profilaktyczne GOPS wśród dzieci i młodzieży. W 2019 roku zorganizowała bal choinkowy dla dzieci z miejscowości Zakrzew w celu aktywizacji dzieci z rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie wiejskim.

12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

W 2019 r. Rada Gminy Grabów nad Pilicą obradowała ogółem na 9 sesjach zwyczajnych. Podczas obrad Rada podjęła 58 uchwał. Wszystkie podjęte przez Radę Gminy Grabów nad Pilicą zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru jakimi są- w zakresie zgodności z prawem- Wojewoda Mazowiecki, a w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Radomiu.

Żadna uchwała nie została unieważniona w całości przez organ nadzoru.

Największa liczba podjętych w 2019r. uchwał dotyczyła sfery ogólnobudżetowej, w tym m.in.: zmian budżetu Gminy Grabów nad Pilicą na 2019 r., zmian wieloletniej prognozy finansowej, zasad i wysokości udzielonych dotacji, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2018, udzielenia Wójtowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy za rok 2018, uchwalenia budżetu gminy Grabów nad Pilicą na 2020rok oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata.

Realizacja budżetu za rok 2019 została szczegółowo opisana w sprawozdaniu Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 24 marca 2020.

Realizowane zadania przez Wójta Gminy dotyczyły realizowanych planów i programów takich jak:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2022,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grabów nad Pilicą,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grabów nad Pilicą do 2022 roku wraz z jego prognozą oddziaływania na środowisko,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014-2032,
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2017-2021,
- Plany Odnowy i Rozwoju poszczególnych sołectw lub miejscowości.

Wiele programów dotyczyło pomocy rodzinie np.:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021,
- Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023,
- Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie w Gminie Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020.
- Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”

Realizując uchwały Rady Gminy, Wójt wykonywał zadania zawarte w corocznie uchwalonych programach takich jak:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok,
- Program współpracy Gminy Grabów nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi podmiotami pożytku publicznego i wolontariatu na 2019 rok,
- Program Opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na 2019 rok.

Lp.	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł
1	4.18.2019	30.01.2019	W sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
2	4.19.2019	30.01.2019	W sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.
3	4.20.2019	30.01.2019	W sprawie WPF na lata 2019-2027
4	4.21.2019	30.01.2019	W sprawie zmian w ustawie budżetowej na rok 2019
5	4.22.2019	30.01.2019	W sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego.
6	4.23.2019	30.01.2019	W sprawie funduszu sołectkiego w 2020 roku
7	4.24.2019		W sprawie zarządzenia wyborów sołtysów i rad

		30.01.2019	sołeckich
8	5.25.2019	29.03.2019	W sprawie ustalenia opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolu prowadzonym przez Gminę Grabów nad Pilicą
9	5.26.2019	29.03.2019	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027
10	5.27.2019	29.03.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 rok
11	5.28.2019	29.03.2019	W sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą.
12	5.29.2019	29.03.2019	W sprawie przyjęcia gminnego Programu Wspieranie Rodziny na lata 2019-2021.
13	6.30.2019	28.06.2019	W sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą wotum zaufania za 2018 rok
14	6.31.2019	28.06.2019	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Grabów nad Pilicą wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2018 rok.
15	6.32.2019	28.06.2019	W sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą za 2018 rok
16	6.33.2019	28.06.2019	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027
17	6.34.2019	28.06.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2019
18	6.35.2019	28.06.2019	W sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie
19	6.36.2019	28.06.2019	W sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczenia wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie gminy Grabów nad Pilicą oraz przekazania go o zaopiniowania DRZGW w Warszawie
20	6.37.2019	28.06.2019	W sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Grabów nad Pilicą za rok 2018
21	6.38.2019	28.06.2019	W sprawie powołania Rady Społecznej SPZOZ w Grabowie nad Pilicą
22	6.39.2019	28.06.2019	W sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Grabów nad Pilicą oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych
23	7.40.2019	22.08.2019	W sprawie skargi Pani Aleksandry Bogumił przesłanej przez WSA pismem 26.06.2019 sygn. akt DK/Wa21/19 doręczonym w dniu 28.06.2019 rok.
24	7.41.2019	22.08.2019	W sprawie zasad wynajmowanych lokali

			wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Grabów nad Pilicą
25	7.42.2019	22.08.2019	W sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczenia wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie gminy Grabów nad Pilicą oraz przekazania go o zaopiniowania DRZGW w Warszawie
26	7.43.2019	22.08.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 rok
27	7.44.2019	22.08.2019	W sprawie udzielenia pomocy finansowej dla powiatu kozienickiego
28	7.45.2019	22.08.2019	W sprawie nabycia działki nr 4/14 obręb geodezyjny Kępa Niemojewska stanowiącej drogę.
29	7.46.2019	22.08.2019	W sprawie odpowiedzi na skargę wniesioną przez Prokuratora Rejonowego w Kozienicach do WSA w Radomiu na uchwałę Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dn. 22.02.2088 Nr XV/75/2008 w sprawie przyjęcia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy
30	8.47.2019	27.09.2019	W sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowego Gimnazjum im. gen Wł. Andersa w Grabowie nad Pilicą
31	8.48.2019	27.09.2019	W sprawie: zmiany uchwały Nr 12.91.2016 Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dn. 17.05.2016 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wynagrodzenia nauczycielom zatrudnionych w zespołach szkół i szkół podst. dla których organem prowadzącym jest Gmina Grabów nad Pilicą
32	8.49.2019	27.09.2019	W sprawie przyjęcia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie gminy Grabów nad Pilicą
33	8.50.2019	27.09.2019	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027
34	8.51.2019	27.09.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 rok
35	9.52.2019	23.10.2019	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027
36	9.53.2019	23.10.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 rok
37	10.54.2019	29.11.2019	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027
38	10.55.2019	29.11.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 ro
39	10.56.2019	29.11.2019	W sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości

40	10.57.2019	29.11.2019	W sprawie skreślenia zwolnień z podatku od nieruchomości
41	10.58.2019	29.11.2019	W sprawie obniżenia ceny wywoławczej przy ogłaszaniu II przetargu na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Grabów nad Pilicą
42	10.59.2019	29.11.2019	W sprawie wyrażenia zgody na użyczenie na cele statutowe nieruchomości stanowiących własność Gminy Grabów nad Pilicą zabudowanych strażnicami dla OSP
43	10.60.2019	29.11.2019	W sprawie zmiany uchwały nr 14.103.2016 z dn. 29.08.2016 r. na przedłużenie umowy o dzierżawę gruntu w Grabowie nad Pilicą
44	10.61.2019	29.11.2019	W sprawie : uchwalenia Programu współpracy Gminy Grabów nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok
45	10.62.2019	29.11.2019	W sprawie ustalenia wysokości stawek za zajęcie pasa drogowego na drogach gminnych
46	10.63.2019	29.11.2019	W sprawie powierzenia reprezentowania Gminy Grabów nad Pilicą w Zgromadzeniu Związku Międzygminnego pod nazwą „Związek Gmin Ziemi Kozienickiej”
47	10.64.2019	29.11.2019	W sprawie wyrażenia zgody na wynajem lokalu użytkowego na okres dłuższy niż 3 lat i odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umowy najmu
48	11.65.2019	20.12.2019	W sprawie w Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2029.
49	11.66.2019	20.12.2019	W sprawie uchwały budżetowej na rok 2020
50	11.67.2019	20.12.2019	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027
51	11.68.2019	20.12.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 rok
52	11.69.2019	20.12.2019	W sprawie zakupu nieruchomości na cele komunalne Gminy Grabów nad Pilicą
53	11.70.2019	20.12.2019	W sprawie zmiany uchwały Nr 10.57.2019 w sprawie określenia zwolnień z podatku od nieruchomości
54	11.71.2019	20.12.2019	W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii na 2020 rok
55	11.72.2019	20.12.2019	W sprawie zasad przyznawania diet dla sołtysów Gminy Grabów nad Pilicą

56	11.73.2019	20.12.2019	w sprawie określenia zasad zbywania, oddawania w dzierżawę, najem, użytkowanie oraz użyczenie aktywów trwałych SPZOZ w Grabowie nad Pilicą
57	11.74.2019	20.12.2019	W sprawie przyjęcia planów pracy Komisji Stałych
58	12.75.2019	28.12.2019	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2019 rok

PODSUMOWANIE

Każdy kolejny rok stawia nowe zadania. Wynikają one często ze zmian w otoczeniu, rosnących oczekiwań społecznych oraz możliwości jakie dają nowe technologie. Dysponując niewielkim budżetem, dużym własnym doświadczeniem i wykwalifikowaną kadrą w 2019 roku kontynuowałem realizację kluczowych inwestycji podnoszących jakość życia mieszkańców Gminy na miarę XXI wieku.

Racjonalne kreowanie budżetu, gospodarność w wydatkowaniu środków i umiejętne wykorzystanie pomocy zewnętrznych takich jak kapitał ludzki z funduszu pracy, współudział w projektach grantowych oraz środki z funduszy unijnych i krajowych przyczyniły się do rozwinięcia gospodarczego i społecznego Gminy bez nieproporcjonalnego jej zadłużania.

Moją zasadą i dewizą jest jak najlepsze służenie mieszkańcom tej Gminy. Dlatego nie mogę dopuścić do jej zaniedbania, ograniczenia i zadłużenia poprzez realizowanie górnolotnych projektów bez pokrycia, nie zaspokajając wprawdzie podstawowych potrzeb mieszkańców.

Na terenie gminy Grabów nad Pilicą dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej prowadzonych przez Urząd Gminy pod adresem www.grabow.pl. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem sieci Internet oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i urzędzie.

Jest jeszcze kilka zadań które należy zrealizować by Gmina niczym nie odbiegała od wielkich aglomeracji. Gospodarka wodociągowa została zrealizowana w 100 %, pozostało już tylko ok. 60 gospodarstw oczekujących na podłączenie do sieci kanalizacyjnej lub wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków. To wielki sukces, gdyż ościenne gminy wciąż borykają się z tym problemem. Dostrzegam także coraz większe zainteresowanie projektami społecznymi. W minionych latach przeprowadzone zostały projekty dla każdej grupy wiekowej, od dzieci szkolnych po seniorów które przyniosły uczestnikom wiele korzyści i satysfakcji.

Roku 2019 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem wykonano w nim nowe plany i koncepcje na kolejne lata.

Wyzwania Gminy Grabów nad Pilicą są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe. W sposób strategiczny i przemyślany dążę do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu urokliwego, wypoczynkowego charakteru naszej Gminy.